

NAŠ GLAS

SKUPŠČINSKE DELEGATSKE INFORMACIJE

občina krško

Poština plačana v gotovini

Št. 4 · Leto XII, · 28. marec 1991

Redni bralci Našega glasa so po njem spraševali že nekaj časa, ker so opazili dolg presledek od izida naše tretje številke. Zakaj toliko časa nismo izšli?! Zato, ker smo svojo periodičnost vezali na delo občinske skupščine. Želeli smo vam posredovati temeljito povratno informacijo z zadnje seje zborov, pa je zaradi prekinitev, prestavitve, nesklepčnosti in (končno tudi), poznega pošiljanja delegatskih gradiv, vsa stvar zastala tako dolgo, kot nam, novinarjem, sploh ni všeč. Za povrh pa še sarkazem: vseemno vam, spoštovani bralci, ne bomo mogli posredovati celovitega poročila s skupščinskega zasedanja. Dve nadaljevanji dveh skupščinskih sej sta združeni v eno sejo, sklicano za četrtek, 21. marca 91 in, po ugotovljeni nesklepčnosti, prestavljeno na sredo, 27. marca 91. To je dan, ko smo v tiskarni napovedali montažo četrte številke Našega glasa — še predno smo izvedeli za novo nesklepčnost in novi datum sklica. Saj bi lahko ponovno predstavili tisk za kak dan, ker smo za tiskarno tako majhen potrošnik, da se to v sili da! Žal nismo prepričani, da bi s tem rešili problem in da bi ravnali modro. Tudi lokalna informacija s časom izgublja na vrednosti in, kar je najvažnejše: sploh ni nujno, da bo, v drugo sklicano, nadaljevanje obeh prekinjenih sej sklepčno.

S tem ne očitam nikomur ničesar, ker ne vem natančno, ali bi krivil za vse skupaj spomlad in obvezna dela, ki kličejo (tudi) delegate, obsežne dnevne reče, način vodenja sej in razpravjalce, ali celo kaj, česar še nismo zaznali. Vsekakor se bomo vsi skupaj očitno morali znajti v novonastalem položaju in se mu prilagoditi tako, da bomo kos čim večim nepredvidenim dogodkom.

Posvet v Krškem:

Regionalizacija, proces z veliko neznankami

Občine je treba usposobiti za to, da bodo element lokalne samouprave, kar doslej niso bile

V Posavju obstaja velik interes za regionalno povezanost in skupno nastopanje take skupnosti na republiški ravni. Pred sprejetjem dokončnih rešitev o samoupravni organiziranosti na lokalni ravni želijo predstavniki treh posavskih občin izmenjati poglede in uskladiti stališča o regionalizaciji z ostalimi občinami v Sloveniji. V ta namen je dal svet posavskih občin pobudo za sklic sveta o tem vprašanju.

Organizacija posveta, ki je bil 25. marca v krškem delavskem domu, je bila zaupana krškemu Savaprojektu, nanj pa so povabili vse predsednike občinskih skupščin, izvršnih svetov in občinskih političnih strank. Kot gostje so bili na posvet povabljeni dr. France Bučar, predsednik skupščine Republike Slovenije (ni prišel), člani komisije za ustavna vprašanja, dr. Rajko Pirnat, republiški sekretar za pravosodje in upravo, delegati republiške skupščine iz Posavja in republiške vodstva strank. Teoretična izhodišča in dosedanje izkušnje pri nas s tega področja so predstavili prof. Ermin Kržičnik, doc. dr. Gorazd Trpin,

prof. dr. Igor Vrišer, Dino Kodarin, dipl. iur. in Rudolf Rome, dipl. inž., v drugem delu posveta je potekal pogovor za okroglo mizo.

Kot rdeča nit se je skozi ves posvet vlekla misel, da je za potrebe sedanje lokalne samouprave obstoječi ustroj občin neuporaben. Prevelike so, preokorne, tipično realsocialistične, kopija države. Morale se bodo preoblikovati po zahodnem vzoru, kjer obsegajo 10 kvadratnih kilometrov in imajo okrog 10.000 prebivalcev. Dokler bodo take, kakršne so sedaj, ne morejo občine biti nikomur učinkoviti sogovorniki, niti pri oblikovanju regij, saj se problemi, ki bi jih bilo treba reševati, zamegljujejo. Seveda pa obstaja pri vsej zadevi dilema: centralizirati republiko in s tem periferijo narediti še bolj periferno, sprejemljivo za vplive zunanjih centrov, ali pa jo razdrobiti zavestno. Slovenski prostor je bil skozi vso svojo zgodovino zaledje velikih mest, kot so Trst, Gorica, Celovec, Gradec, Zagreb. Nova oblast jim je postavila kot protitež pispešeni razvoj lastnih centrov, Kopra, Nove Gorice, Maribora, Murske Sobote, Metlike, Novega Mesta... Ponekod se seveda ni obneslo, Koroška je ostala brez močnejšega centra, Nova Gorica ni mogla dohiti Gorice, pojavljajo se tudi druga mesta z ambicijo metropol... Slišali smo tudi kritiko, češ, da je oblast naredila strateško napako s tem, ko ni Maribora izkoristila kot dodatnega centra.

Pred nami je pot v Evropo, kar pomeni, da bomo potrebovali močnega nosilca dialoga, to pa pomeni za seboj centralizacijo. Hkrati s tem poteka v Evropi proces, ki bo prinesel spremembo: na pomeni bodo izgubile države, okrepile se bodo regije! Gledano skozi to optiko in skozi objektivne pogoje, lahko kaj hitro ugotovimo, da bodo Evropski narodi naše Slovenstvo posrkali, asimilirali, da ga kmalu ne bo več. Ponovno smo slišali opozorilo, ki ga je izrekel že profesor Bajt, da bo Slovenija postala deseta Avstrijska pokrajina. Vzrok: tudi kapital ima nacionalnost! Kot alternativo temu smo slišali rešitev: Jugoslavija!

Razumeti pa je treba, da so pri oblikovanju regij navzoči različni interesi, na podlagi katerih se center odloča za zmanjšanje in občine za povečanje števila regij. Vsak pač gleda skozi svojo optiko. Anketa, ki so jo opravili, je pokazala, da naj bi Slovenija imela 2 središči, 57 mikro regij in 106 enot, ki bi lahko bile temeljni kamen za oblikovanje lokalne samouprave. Imeli bi dve kategoriji centrov. V prvi so tisti, z nad 80 tisoč prebivalci (Ljubljana, Maribor, Murska Sobota in Koper), v drugi pa tisti za nad 30.000 prebivalci (Ptuj, Velenje, Trbovlje, Novo Mesto, Jesenice, Postojna, Celje). Kaže, da sta problematični Koroška in Spodnja Posavska regija. V slednjo namreč uvrščajo

Štrajk v SOP-u:

B. Resnik imenovan za v.d. direktorja

V torek, 26. marca 91 so delavci SOP-a (Oprema) med 7. in 15.30 uro prekinili delo. Od predsednika stavkovnega odbora, gospoda Vinka Radoška smo dobili tole sporočilo za javnost:

Prekinitev dela v SOP Specializirano podjetje za industrijsko opremo Krško, p.o. v poslovni enoti Oprema v Krškem je nastopila zaradi negotove prihodnosti zaposlenih, zaradi neinformiranosti, zavajanj ter prekrivanj podatkov o poslovanju in nadaljnjih načrtih dosedanjega vodstva.

Prekinitev dela je bila spontana, vendar na-

knadno organizirana, tako, da je potekala mirno in so se ob tem odvijale tudi najnujnejše delovne aktivnosti.

Pod vodstvom stavkovnega odbora je bil organiziran zbor delavcev v poslovni enoti Oprema, ki je na referendumu razrešil svoje prejšnje in izvolil nove člane delavskega sveta. Ti so ob sodelovanju članov delavskega sveta poslovne enote Inženirski biro iz Ljubljane na sklepni seji razrešili staro vodstvo in določili novega vršilca dolžnosti direktorja podjetja Resnik Božidarja, diplomiranega inženirja, ki bo s teamskim delom poizkušal rešiti nastale težave.

Stavkovni odbor

Na zadnji strani:

POPIS PREBIVALSTVA '91

(sedanjo) Sevniško občino samo delno, ker bi nekateri deli lahko bili tudi v celjski, novomeški ali hrastniški občini.

Rešitev naj bi bila v razdrobitvi sedanjih občin in odločitvi glede kriterijev o tem, ali naj bodo regije večje ali manjše. Domeniti se je treba o možnih izjemah. Po tem predlogu naj Slovenija ne bi bila država regij, pač pa naj bi imela deželni zbor, ki ga bo seveda treba še v celoti opredeliti (volitve, pristojnosti...). Oblast naj bi bila dvostopenjska.

Na okrogli mizi je prevladala usmeritev, naj nova Ustava zagotovi možnost, da se lokalno prebivalstvo samo izreče o svoji lokalni samoupravi, tej pa je treba definirati zakonske pristojnosti. Vsekakor je treba lokalno samoupravo zasnovati tako, da bo ustrezala ljudem, da jo bodo razumeli, sprejemali, v njej sodelovali, da jim bo služila. Zato odločitev o lokalni samoupravi ne bi smela biti odvisna od odločitve političnih strank.

Na posvetu so sprejeli tudi pobudo o ustanovitvi Sveta Slovenskih občin, ki naj bi bil partner v pogovorih s stalno konferenco Jugoslovanskih mest ali Konferenco regij Evrope. V tem, prehodnem obdobju, pa bi občinam pomagala prenašati želje in zahteve na republiško raven.

Izredno zasedanje skupščinskih zborov:

Ponovno samo zahteve in malo konkretnih odgovorov

Zaradi vse prepočasnega reševanja problematike v zvezi z izgradnjo začasnega in stalnega odlagališča nizko in srednje radioaktivnega odpadka, nerešenega vprašanja normativnih aktov in financiranja, kar je oboje pogoj za uspešno dekomisijo jedrske elektrarne, zaradi, kot so se izrazili predstavniki občine Krško, vse preveč akademskega in nekonstruktivnega odnosa v Republiki Sloveniji do vseh teh vprašanj, sko delegati zborov SO Krško na sklenili poskusiti vse te reči razčistiti dmoa. Na izredno skupno zasedanje skupščinskih zborov (12.3.91), posvečeno samo tej problematiki, so povabili predsednika IS RS Lojzeta Peterleta, podpredsednika dr. Lea Šešerka in ministra dr. Miho Tomšiča ter dipl. ing. Miho Jazbinška. Predsednik Peterle se vabilu ni odzval.

Pred povabljenici so krčani stresli kup očitkov o neažurnem reševanju celotnega sklopa problemov okrog zapiranja jedrske elektrarne in terjali konkretne odgovore predvsem na vprašanja o času in lokaciji gradnje stalnega odlagališča NS RAO, o potrebnih sredstvih za financiranje dekomisije, o konkretni metodi dekomisije, ki jo namerava Slovenska vlada izbrati za odstranjevanje NEK — od tega je odvisna tako cena, kakor tudi varnost demontaže elektrarne — o sprejetju zakonskih podlag. Te in še vrsta drugih stvari so pogoj za uspešno izvedbo zaprtja in dekomisije NEK, ki ga je sedanja oblast v predvolilnem boju obljubila za leto 1995. Ker pa je za vsako izmed teh stvari potrebnega veliko več časa, kot ga je sedaj na voljo, če naj ohranimo napovedane roke, so krški delegati posumili, da bodo rešitve, kakršnekoli že so, šle predvsem na škodo lokalnega prebivalstva. Nanmanj, kar se mora TAKOJ pričeti reševati, je širitev ali gradnja skladišča ali odlagališča nizko in srednje radioaktivnega odpadka. Če ga namreč ne bo, je treba NEK ustaviti toliko prej, da bo (v postopku zaustavitve) nastali kontaminirani odpad, še možno spraviti v obstoječe skladišče pri elektrarni.

Žal so od gostov delegati izvedeli kaj malo konkretnega. Po besedah dr. Šešerka bo letos vendarle nared troje zakonov, ki bodo razrešili vsaj nekaj vprašanj o naši energetiki in renti. O zapiranju NEK bo, na predlog DEMOSA, odločal slovenski parlament, bo pa vlada imela precej težav v prime-

Od leve: Miha Tomšič, Leo Šešerko, Miha Jazbinšek in Metod Šonc.

NAŠ GLAS
 NAŠ GLAS

NAŠ GLAS — SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE: Izdaja: Indok center skupščine občine Krško — Naklada: 2400 izvodov — Odgovorni urednik: Ivan Kastelic — Uredništvo: CKŽ 12, 68270 Krško, Telefon: (0608) 21-868 — Grafična priprava: Grafika, Novo mesto — Tisk: Tiskarna Novo mesto — Glasilo je oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov na podlagi mnenja Republiškega komiteja za informacije št.: 421-1/72 z dne 5. marca 1980 — Za točnost podatkov in informacij, ki so objavljeni kot uradna obvestila, pojasnila ali strokovna gradiva, odgovarjajo posamezne službe, organi oziroma strokovni delavci, ki so pod temi besedili podpisani. Rokopisov in slik ne vračamo.

ru, če se Krščani odločijo, da ne dovolijo širitve skladišča NS RAO pri elektrarni. Odločitev o zapiranju NEK do leta 1995 bo vlada strokovno utemeljila. Po besedah ministra Jazbinška je nova oblast in mi vsi skupaj z njo dobila elektrarno kot kukavičje jajce, a ga je eden izmed razpravljalcev zavrnil, češ, da so pred volitvami vedeli, kaj bodo podedovali s tem objektom in da so obljubili nekatere konkretne stvari. Gospod jazbinšek je zatrdil, da napovedano leto 1995 ostaja leto zaprtja NEK, če bo zgrajeno odlagališče NS RAO. Po besedah Mihe Tomšiča sedaj v ministru za energetiko pripravljajo dva, ekonomsko enakovredna scenarija: zaprtje elektrarne ali njeno nadaljnje delovanje. Zagotovil je, da vsi postopki za gradnjo odlagališča potekajo, do jeseni pa bodo

V komisijo za koordinacijo celovitega reševanja skupščinskih zahtev in problematike delovanja NEK med izvršnim svetom Republike Slovenije in organi Skupščine občine Krško so imenovani: Vojko Omerzu (predsednik), Franc Černelič (namestnik), za člane pa Metod Šonc, Anton Žigante in Marjana Breznik.

delegati v Republiški skupščini dobili na klopi zakone o energetiki, o prestrukturiranju energetike v Sloveniji ter zakon o renti.

V pogojih, ko gradi nuklearno elektrarno revna država, ko se niti s sosedo, solastnico objekta, ne more dogovoriti o njegovi usodi, ko objekt sploh še ni plačan, ko, na račun cenenosti električne energije iz jedrske elektrarne, ni v njeno ceno vračunan strošek dekomisije, je skoraj samoumevno, da je skupščinska seja lahko izvenela bolj kot poskus učinkovitega opozarjanja na bistvo problema. Razumeti je treba tudi poskus enega od ministrov, da bi preusmeril pozornost od sebe, ko je krčanom (in Posavčanom) predlagal, naj se o stvareh, po katerih sprašujejo, pogovorijo kar neposredno z vodstvom jedrske elektrarne. Gostitelji so predlog seveda zavrnili, kakor tudi poizkus, da bi njihov problem izenačevali z ostalimi (tudi velikimi) ekološkimi problemi energetskih kompleksov v Sloveniji.

Sklepi zborov SO Krško, sprejeti na izrednem zasedanju, 12.3.91

1. Javno mnenje lokaciji trajnega odlagališča NS RAO na slovenskih tleh ni naklonjeno. Če SO Krško ne sprejme Odloka o širitvi sedanjega začasnega skladišča pri NE Krško, je treba zahtevati takojšnjo ustavev njenega obratovanja, da bi bil v začasnem skladišču še po letu 1992 prostor za njene odpadke, nastale za časa, ko bo zgrajeno trajno odlagališče.

2. Predsedstvo in IS SO Krško menita, da je v javni razpravi možno pričakovati pozitivno mnenje o povečanju začasnega skladišča NS RAO pri NEK le, če se bo temu ustrezno zakonsko trajno uredila odškodnina za uporabo stavbnega zemljišča.

3. Skupščina Republike Slovenije mora sprejeti obvezo, oziroma, jamčiti, da bo s posebnim zakonom do leta 1995 določila lokacijo trajnega odlagališča in ga tudi zgradila.

4. Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije naj zagotovi, da sredstva, ki prihajajo v Sklad za urejanje stavbnih zemljišč, ne bodo vključena v proračun občine Krško v skladu z novim zakonom o javni porabi.

Vojko Omerzu

5. V skladu z že dano pobudo Sveta posavskih občin, naslovljeno na republiški izvršni svet 24. 10. 1990, zahtevamo takojšnjo rešitev pravične rente za Posavje.

6. Republiška vlada mora predstaviti svoja jasna stališča do Nuklearne elektrarne kot podedovane objekta.

7. SO Krško zahteva izpolnitev vseh pogojev za varno obratovanje NE do odločitve o njenem zapiranju (dekomisiji).

8. Oblikovanje in zagotavljanje rente za Nuklearno elektrarno, kot jedrski objekt, je treba takoj zakonsko urediti.

Nenasilna protestna akcija Avstrijcev:

Za takojšnje zaprtje jedrske elektrarne

There's no bussines, like show bussines! Mirne duše si upam to pripombo zapisati tudi pod ponedeljko »nenasilno« protestno akcijo avstrijske zelene alternative v Krškem. Dobiček sicer ni bil merljiv v denarju, še kako pa je bil za Avstrijce donosen v popularnosti. Vsa akcija je bila tako poudarjeno nenasilna, da je že zdrknila čez črto: žrtve nasilja so bili naši policaji in novinarji. Zadeva se je uspešno iztekla: protestniki so svoj protest organizirali učinkovito, glasno, in skoraj drezajoč s prstom v oko so kazali svojo nenasilnost, sicer pa so samo dodatno aranžirali stari scenarij. Dodali so dve nuni in invalida na vozičku.

Prikljeni na verigo so zaprli glavni dohod do krške Nuklearne elektrarne, posedli in poplegli so se po tleh, dali so se odnesti v stran. Trikrat. Ko so se ponovno pričeli vračati na cestišče, ko so mimo vozeči vozniki postali do njih že nasilni in so jih morali že specialci braniti pred kolesi avtomobilov in avtobusov, je pripeljala marica, dve, tri, sedemnajst (od okrog štiridesetih) so jih odnesli vanjo, ostale pa so potem lahko obdržali ob robu cestišča. Ostanek dneva (do poznih večernih ur) so potem prebili na dvorišču pred pisarno sodnice za prekrške in skušali še naprej poudarjati svoj nesvobodni status vsakemu, ki jih je hotel poslušati. Vzeli so jim namreč potne liste. Za kratek čas tudi zveznemu poslancu Avstrijskih zelenih, gospodu Andreasu Wablu. Dobil ga je kmalu nazaj, vendar se je raje odločil za solidarnost s tovariši. Zvečer sta sodnici za prekrške zahtevke za uvedbo postopka o prekršku (akcijo so organizirali kljub temu, da jim ni bila dovoljena), zavrnili, ker prireditelji odločbe o prepovedi niso prejeli pravočasno. Za Avs-

9. Prav tako je treba oblikovati zakonska določila za program in financiranje zaprtja Nuklearne elektrarne in njene dekomisije.

10. Dokler je Nuklearna elektrarna jedrski objekt, je treba zagotoviti izpolnjevanje vseh obveznosti do sklada stavbnih zemljišč.

11. Trajno odlagališče je treba reševati izven Republike Slovenije, pri čemer je treba računati tudi odpadke iz dekomisije.

12. Problematiko Nuklearne elektrarne naj v okviru Republiškega izvršnega sveta rešuje samo Sekretariat za energetiko, da bi imeli stalni »naslov«, na katerega bi se lahko po potrebi obračali.

13. Od slovenske vlade zahtevamo pismena zagotovila, da bodo zahteve Skupščine občine Krško navedene v zgornjih točkah obravnavane in upoštevane. Brez tega javne razprave o širitvi skladišča NS RAO pri NE Krško ne bomo nadaljevali.

14. Delegati SO Krško bodo o problematiki Nuklearne Elektrarne in širitve začasnega skladišča NS RAO ponovno razpravljali v roku 60 dni, dotlej pa javna raprava »miruje«.

15. Skupščina občine Krško bo na svojem rednem zasedanju dne 13.3.1991 imenovala posebno delovno skupino, ki bo skrbela za stalne stike iz pogajanja z republiško vlado o celovitem reševanju zahtev SO Krško do reševanja problematike delovanja Nuklearne elektrarne.

**PRESEDNIK
Skupščine občine Krško
Vojko OMERZU**

Foto: Ljubo Potočnik

trijce kot tuje državljane pač ni uporaben naš Zakon o upravnem postopku in njegovo določilo o osebnem vročanju. Zato so upravni organi vso stvar morali urejati preko Avstrijskega konzulata. Vsekakor je za protestnike edina kazen bila nekajurno taborjenje pred pisarno sodnika za prekrške. Skoraj bi si upal trditi, da smo bili bolj kaznovani mi, novinarji, policaji, tudi sodniki in njuno osebje, ki smo imeli z vsem tem veliko dela.

Na opoldanski javni tiskovni konferenci in v osebnih stikih z nami so vseskozi ponavljali, da jih je policije in zapora sicer strah, da pa jih je jedrske energije še bolj strah. Od njihove prve protestne akcije se v zvezi z NEK ni nič spremenilo, oni pa vztrajno terjajo takojšno ali pa vsaj pospešeno ustavitve elektrarne. V primeru ponovitve Černobila (pravijo), bodo v evakuacijski coni tudi Celovec, Beljak in Gradec, elektrarna je na tektonski prelomnici, vsi smo potencialno ogroženi... To je res. Iz razgovora pa sem lahko razbral, da nekateri sploh ne vedo, kako poteka taka »zaustavitve« elektrarne in koliko košta. Če ne vedo, bi se morali poučiti, že zato, da se ne bi smešili, če pa vedo, potem jim je itak jasno, da je edino zdravilo proti NEK okrog 300.000 dolarjev, kolikor bi predvidoma koštala dekomisija. Plus prestrukturiranje porabe električne energije, plus cena (še ne plačane) elektrarne, plus dogovor s Hrvaško vlado! Saj res, zakaj se enkrat za spremembo ne odpravijo demonstrirati v Zagreb, saj je Slovenska vlada opredelila zaustavitve elektrarne do leta 1995, Hrvaška pa je proti temu!?

No, če se vrnemo k dekomisiji: vsaj deset let po zaustavitvi se mora jedrsko gorivo hladiti v bazenu elektrarne in nato ga še nadaljnjih štirideset do petdeset let (v svetu) ne premikajo nikamor. Torej bo ves ta čas elektrarna nuklearni objekt. Šele potem pride na vrsto drmontaža, dekontaminacija in vrnitev okolja v prejšnje stanje, če ne računamo na možne posledice! Če zanemarimo vse ostale pogoje za dekomisijo, ki jih tudi še nismo izpolnili in

Napredna narodna stranka, Komisija za človeške pravice, Socialradikalna stranka, Ekološka alternativna lista, Komunistična partija Slovenije so tudi sodelovale v protestni akciji. Slovensko Stranko zelenih sta zastopala republiška poslanca gospa Aleksandra Pretnar in gospod Ivan Tomše.

brez katerih se elektrarna sme spraviti samo v stanje hladne zaustavitve. To sem jim tudi skušal dopovedati, če mi je uspelo in če je imelo smisla. Ne, da nas, okoličanov elektrarna ne moti, ali da se bojimo zaradi kogarkoli proti njej protestirati! Samo ujeti smo v past, iz katere trenutno ne moremo.

Tiskovna konferenca na prostem, na trgu Matije Gubca: levi, z brado, je odgovorna oseba za organizacijo zborovanja, gospod Josef Mandl, poleg njega je prevajalka, ki je vseskozi sila strokovno in učinkovito ustvarjala potrebno vzdušje policijskega terorja nad nenasilnimi protestniki — dokler ni vodja policijske enote našel rešitve: odnesli so jo v marico. Na tiskovni konferenci, ki so jo popoldne organizirali v hotelu, smo izvedeli, da Zeleni Slovenije v načelu protestno akcijo Avstrijske liste zelenih podpirajo, da pa sedaj, kot del vladajoče koalicije, ne morejo posegati po takih oblikah protesta, ker imajo na voljo druge, institucionalne poti. Navedli so tudi številne akcije, ki jih vodijo v republiškem parlamentu. V imenu Zelenih Avstrije je govoril dr. Peter Hagenauer (Avstrijska Štajerska), ker je bil dr. Andreas Wabl v priporu. Pohvalil je humano ravnanje naše policije in priznal, da doma z njimi ob akcijah ne ravnajo tako in da so bili ob protestih na Bavarskem, pri Wackersdorfu, tudi že tepeni. Sloveniji (majhni deželi) je čestital za to, da je prva v Evropi uspela pričeti s konkretnim krčenjem jedrskih kapacitet: zaprla je Rudnik urana Žirovski vrh.

Dr. Andreas Wabl, preden so ga odnesli v marico, poslanec zelenih v Avstrijskem zveznem parlamentu, ki si zelo prizadeva, da bi Avstrija tudi finančno podprla zapiranje krške nuklearke in vse, kar nujno mora temu slediti. Tako je uspel spraviti v predlog Avstrijskega zveznega proračuna vsoto 50 milijonov ATS, s katerimi bi Avstrija podprla projekt energetskega prestrukturiranja v Sloveniji. Telega v Sloveniji vodi naša Stranka zelenih.

Sivi panterji tudi v Krškem

Tudi v Krškem se upokojenci politično organizirajo: v začetku meseca (5. 3.) so ustanovili občinsko organizacijo Stranke upokojencev Slovenije Sivi panterji. Ustanovnega zbora se je udeležilo 40 upokojencev — zastopnikov okoli 450 članov, kolikor jih je podpisalo pristopno izjavo že pred formalno ustanovitvijo organizacije. Na zboru so izvolili upravni in nadzorni odbor. Predsednik občinske organizacije je postal Milan Dvoršek, poleg njega pa so v upravnem odboru še Franc Gramc, Anton Ivanšek, Silva Dvoršak—Fric, Darko Mižigoj, Janko Belca in Breda Hampovčan. V plenumu Stranke sivih panterjev Slovenije bo krško organizacijo zastopal Vladimir Žagar.

Stranka Sivih panterjev — upokojencev Slovenije, ki ima sedež v Mariboru, je bila ustanovljena 18. januarja lani in je že pred volitvami vstopila v koalicijo Demos. V statutu stranke je

Proti spremembam pokojninskega zakona

Delegatom republiške skupščine, ki so se v začetku marca odločali o sprejetju zakona o spremembah pokojninskega zakona, so iz krške organizacije stranke upokojencev poslali naslednjo protestno izjavo:

V imenu 439 članov Stranke upokojencev Sivi panterji, občinske organizacije Krško, in v imenu 4.000 upokojencev v naši občini odločno protestiramo proti možnemu sprejetju pokojninskega zakona, ki bo bistveno poslabšal položaj upokojencev in okrnil naše zagotovljene pravice. Vse delegate skupščine opozarjamo, da naj temeljito premislijo pred odločitvijo. Na ramenih upokojencev vam res ni potrebno reševati družbenih problemov. Zahvaljujemo se Socialdemokratski stranki Slovenije in vsem drugim, ki ste naše zahteve podprli za zaščito naših pravic.

Kljub temu in številnim drugim protestom so republiški poslanci sprejeli spremembe pokojninskega zakona. Upokojenci trdijo, da se z novimi določbami kršijo njihove pravice; nekatere upokojske organizacije so že predlagale republiškemu určnemu sodišču, da ugotovi, da so spremembe pokojninskega zakona v nasprotju z Ustavo Republike Slovenije.

zapisano, da njeni člani »sodelujejo na vseh področjih javnega življenja v Sloveniji pri oblikovanju politične volje državljanov, dajejo politične pobude, zavzemajo stališča do pomembnih javnih vprašanj in se odločno zavzemajo za uresničevanje pravic in interesov ljudi na splošno, posebej pa še mladoletnikov, študentov, žensk, bivših vojnih ujetnikov, medvojnih in povojnih političnih internancev, medvojnih vojaških mobilizirancev, invalidov, ovdovelih občanov, starostnikov in upokojencev, potrebnih socialne zaščite. Stranka spremlja delo organov oblasti ter predstavnikov javnih družbenih organizacij s pozicije uveljavitve in varovanja posameznika kot subjekta, vrednega

Udeležencem ustanovnega zbora v Krškem je spregovoril tudi mag. Dragan Černetič, predsednik Stranke sivih panterjev Slovenije, sicer pa naš rojak iz Kostanjevice, ki je 35 let živel v Kanadi. Takole je pojasnil cilj političnega delovanja upokojencev: »Sivi panterji se ne borimo za oblast. Ne sprejemamo pa razmer, ko oblast obravnava upokojence kot socialno zlo, kot odpisano generacijo. Blizu 400 tisoč nas bo konec leta, otrok je vedno manj, vedno

spoštovanja in odmere pravic po zakonih pravne države in običajih civilizirane družbe.« Ravno pri tej t. i. odmeri pravic se je zlomila zveza Sivih panterjev in Demosa. Koalijski poslanci namreč niso podprli stališča in zahteve upokojencev glede pokojninske zakonodaje in izračuna višine pokojnin v primerjavi z osebnimi dohodki. Zato so Sivi panterji Slovenije 4. marca izstopili iz Demosa in bodo na naslednjih volitvah nastopili kot samostojna stranka. Njihov cilj: izboriti si lastno poslansko zastopstvo v skupščini, saj v podporo drugih ne varujejo več.

Politični program Sivih panterjev je doslej podprlo že okoli 450 upokojencev iz občine Krško. Toliko jih je namreč do ustanovnega zbora občinske organizacije že podpisalo pristopno izjavo, kar je v veliki meri zaslug Milana Dvorška, sedaj predsednika občinske organizacije. Tudi tu menijo, da stranka Sivih panterjev ne bo zanemarljiva politična sila, saj je med 403 tisoči upokojencev v Sloveniji veliko strankinih članov. Prva naslednja naloga občinske organizacije je priprava občinskega programa in za tega, pravi Milan Dvoršek, imajo že veliko zamisli. Predsednik SO Krško Vojko Omerzu je krškim sivim panterjem izrekel dobrodošlico na občinski politični sceni in jim ob-

manj ljudi bo delalo — kdo bo potem polnil pokojninski sklad?! Nujno bi bilo začeti delati novo zakonodajo. Več razumevanja za upokojence ne bo pod nobeno vlado, zato se moramo upokojenci sami boriti zase, da bodo poslanci sprejemali in podpirali tudi naše zahteve.« Na sliki od leve: mag. Černetič, Ladislav Hartman, Milan Dvoršek, predsednik krške organizacije stranke sivih panterjev, in Franc Gramc.

ljubil pomoč v obliki nudenja vsestranskih informacij.

Knjižnica je odprta tudi ob sobotah

Valvasorjeva knjižnica v Krškem je že od lanskega oktobra odprta tudi ob sobotah med 8. in 12. uro. Zdi pa se, da to mnogim uporabnikom knjižnice ni znano, zato še enkrat vabijo, da jih obiščete v teh dneh ter se tako izognete gneči in nepotrebni čakalnji ob petkih in ponedeljkih popoldne.

Ta mesec pa so uvedli še eno novost. To so ure pravljic za mlade bralce. Otroci od 5. do 7. leta lahko pridejo vsak četrtek ob 17. uri poslušat pravljice, ki jih pripoveduje tovarišica Tončka.

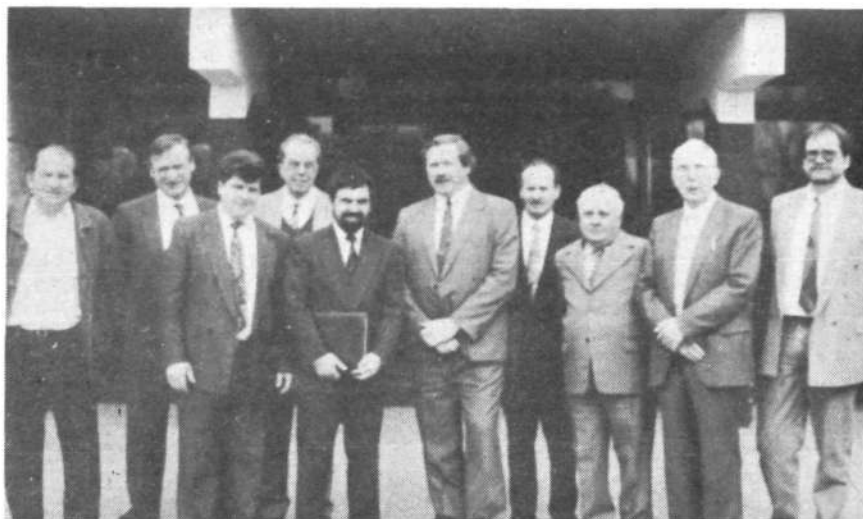
Krčani na obisku v Obrigheimu

Delegacija občine Krško je sredi marca (14. — 16. 3. 91) obiskala nemško občino Obrigheim, s katero ima naša družbenopolitična skupnost že vrsto let sklenjeno pogodbo o prijateljstvu in sodelovanju. Na obisk je Krčane povabil obrigheimski župan, gospod Konrad Lauer, ki je bil na ta položaj izvoljen 1. januarja letos, v delegaciji pa so bili predsednik občinske skupščine Vojko Omerzu in podpredsednik Miran Resnik, predsednik izvršnega sveta Franc Černelič, Slavko Kunej, odgovoren za ohranjanje stikov med občinama, ter prevajalec Olaf Lavrenčič.

Glede na to, da sedanja vodilna krška skupina v Obrigheimu še ni bila, je bil petek, 15. marca, namenjen precej obsežnemu programu predstavitve občine gostiteljice, izmenjavi izkušenj in mnenj o nadaljnjem razvijanju prijateljstva in sodelovanju med občinama. Informativni razgovor z županom, gospodom Lauerjem, in predstojniki občinskih upravnih organov je bil namenjen predstavitvi gospodarsko-socialnega programa občine ter organiziranosti občinske uprave. Ta predstavitev je udeležencem hkrati omogočila vpogled v komunalni sistem kot sestavni del sodobne javne uprave. Naša delegacija si je ogledala tudi tamkajšnje osnovno šolo in realko ter športno dvorano z večnamenskimi prostori, v razgovoru z gostitelji pa se je seznanila z delovanjem šolskega sistema in športnih organizacij, zlasti pa z načinom financiranja vsega tega. Občina namreč razen osnovnošolskega programa vse ostale vzporedne (šolstvo, šport) dejavnosti financira iz lastnega proračuna in jim s tem zagotavlja materialne pogoje za delovanje.

V programu obiska je bil tudi ogled komunalne čistilne naprave, ki ima zmogljivost 100.000 prebivalcev, namenjena pa je širšemu območju okraja Mossbach in bi brez razširitev lahko služila še dodatnim 20-30 tisočem prebivalcev.

Jedrsko elektrarna Obrigheim z močjo 316 MW je bila zgrajena prva med tovrstnimi objekti v (nekdanji) Zvezni republiki Nemčiji. Njen obstoj je bil pred leti odločen za navezavo prijateljskih stikov med občinama Krško in Obrigheim, saj si je vodstvo naše občine želelo nabrati informacij o gradnji in delovanju takega objekta ter o tem, kako lahko majhna komuna živi v njegovi sosesčini. Člane naše delegacije je ob obisku v obrigheimski nuklearni (natančneje: v njenem informacijskem centru) zanimala predvsem varnost njenega obratovanja, njen vpliv na okolje in nemški nacionalni program razvoja nuklearne energije. Gostitelji so jim pojasnili, da so vse strokovne ekspertize nesporno ugotovile zanemarljiv vpliv sevanja na okolje in potrdile, da gre za najbolj čisto energijo. Posamezne poizkuse spolitiziranja tega vprašanja prepuščajo strogi presoji nepristranskih strokovnjakov in institucij. Zaradi teh vzrokov elektrarna že nekaj mesecev ne obratuje, po zadnjih vesteh pa pričakujejo dovoljenje za ponoven zagon in redno obratovanje. V skladu z nacionalno politiko razvoja ima elektrarna že nekaj let kupljeno zemljišče za novogradnjo, ki bo imela zmogljivost 1.200 do 1.600 MW, vendar pa je najbolj verjetna dograditev oziroma razširitev elektrarne na sedanji lokaciji. Z zamenjavo obeh parogeneratorjev so namreč že podaljšali življenjsko dobo sedanji nuklearni,

Spominska slika iz Obrigheima (od leve): namestnik župana Obrigheima, g. Kaiser, podpredsednik SO Krško Miran Resnik, predsednik IS SO Krško Franc Černelič, prevajalec Olaf Lavrenčič, župan Obrigheima Roland Lauer, predsednik SO Krško Vojko Omerzu, predstavnik Jedske elektrarne Obrigheim, Slavko Kunej in obrigheimski župan v pokoju (častni naziv), Ernst Ertl (oba iz odbora prijateljstva med občinama) in občinski svetnik Eckhard Hoffmann. (Foto: Slavko Munič)

zato je menda predvideno razširitev zelo realno pričakovati že v bližnji prihodnosti. Pri gostiteljih pa je zbudilo začudenje vprašanje Krčanov o manjvrednosti okoliških krajev. Z argumenti so dokazali, da se je z izgradnjo in obratovanjem elektrarne naglo pospešil razvoj industrije in obrti, da je zrasla vrednost gradbenih zemljišč. Skratka, elektrarna, ki stoji v neposredni bližini Obrigheima, predstavlja v ožjem in širšem prostoru pomemben dejavnik gospodarskega razvoja.

Na sprejemu, ki ga je gostitelj, gospod Konrad Lauer, zvečer priredil za delegacijo gostov in na katerem so bili navzoči vsi člani občinskega sveta, društva za pospeševanje prijateljstva in sodelovanja med občinama ter predstavniki drugih organizacij in društev, sta oba župana izrazila zadovoljstvo nad dejstvom, da se je vez med občinama ohranila skozi vsa ta leta. Prihodnje leto bo namreč zaokroženo desetletje prijateljstva in sodelovanja, uspešnega uresničevanja medsebojnih hotenj. Seveda je obveljal sklep, da je treba začeto delo nadaljevati in da naj desetletje obletnice okrona sklenitev najvišje oblike sodelovanja — pobratnja med občinama. Udeleženci razgovora so se domenili tudi za nekaj povsem konkretnih oblik medsebojne izmenjave v kulturi in športu, prihodnje stike pa naj bi namenili tudi dogovorom o sodelovanju na področju obrti in turizma.

Povzeto iz poročila
g. Slavka Kuneja

Poročilo o delovanju

FEBRUAR 1991

Proizvedena električna energija: 415.404 MWh (neto).

Segrevanje Save:

- dovoljeni delta T: 3°C
- maksimalni delta T: 2,54°C
- povprečni delta T: 2,03°C

Teokošinske emisije

1. Koncentracija radioaktivnosti v efluentih pred izpustom v Savo je bila v mejah za pitno vodo (po Ur. listu SFRJ, 8/87, za skupine posameznikov iz prebivalstva).

2. Delež od največje skupne dopustne letne radioaktivnosti v tekočinskih efluentih (tritij — 20 TBq, ostali dopustni radionuklidi — 200 GBq):
- tritij 1 %
  - ostali 0,13 %

Plinske emisije

1. Koncentracija radioaktivnosti (na razdalji 500 m) je bila v mejah za zrak (po Ur. listu SFRJ, 8/87, za skupine posameznikov iz prebivalstva).

2. Delež od letno dovoljene doze za NEK zaradi emisije na razdalji 500 m (50 mikroSv): 0.0002 %.

Radioaktivni odpadki

1. Število radioaktivnih sodov, uskladiščenih februarja:

- RAO srednje aktivnosti: 111
- RAO nizke aktivnosti: 0

2. Število vseh do sedaj uskladiščenih sodov: 8028.

NAŠ GLAS
NAŠ GLAS

NAŠ GLAS

SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE

Branko Kovačič, občinski sekretar za finance

»Plavajoči proračun«

Poleg vprašanj in pobud delegatov je bila obravnava osnutka programa javne porabe skupaj z osnutkom občinskega proračuna edina točka dnevnega reda, ki jo je delegatomo uspelo »obdelati« na zadnjem skupščinskem zasedanju (13. marca) do njegove prekinitve. Razpravljalcev je bilo veliko, vsem pa so bile skupne pripombe o tem, da je v osnutku predvideno premalo denarja, tako za družbene dejavnosti, za drobno gospodarstvo, kmetijstvo, podjetništvo in še marsikaj. Res pa ni bilo slišati nobenega predloga o tem, kje bi odvzeli, da bi dali drugam. Kajti drugačna razdelitev je bila mogoča samo znotraj predvidenega obsega proračuna za 1991, to je 296,5 milijona din. A še to so bila le ocenjena sredstva, saj je priliv v proračun trenutno le 60-odstoten, nihče pa si ne upa napovedati, da bo v prihodnjih mesecih kaj bolje. Tudi dejanski delež sredstev, ki občinskemu proračunu pripadajo od republike, v trenutku obravnave programa občinske javne porabe oziroma proračuna še ni bil znan.

In še na eni neznanki sta bila zasnovana velikost in razdelitev sredstev: na najetju kredita, kar pa so delegati vseh treh zborov zavrnili. Tako na koncu zasedanja ni bilo več mogoče reči, da je za javno porabo načrtovanih 296 milijonov din, ampak 33 milijonov manj.

Za predvidenih 296 milijonov (in še nekaj) din je izvršni svet predlagal takšno razdelitev: za družbene dejavnosti 115,2 milijona din (38,9 %), za gospodarsko infrastrukturo 71,5 milijona din (24,1 %), za splošno porabo 50,7 milijona (17,1 %), za sovlaganja 27 milijonov (9,1 %) pa za krajevne skupnosti, kmetijstvo podjetništvo, ekologijo, prostorsko planiranje in investicijsko vzdrževanje 32,1 milijona din (10,8 %).

S predlagano delitvijo se niso strinjali zlasti delegati iz družbenih dejavnosti. Ivan Mirt (LDS) je opozoril, da v vrtih in šolah finančna revščina je povzročila motnje v poslovanju, da se povečuje delež staršev za predšolsko vzgojo, da se že postavlja pod vprašaj varno in zdravo bivanje v vrtcih in šolah. Poudaril je potrebo po sredstvih za uvajanje novosti, ki so nujne za zagotavljanje kakovosti vzgojnega in izobraže-

valnega dela, vse to pa je odvisno od pravočasnega načrtovanja. To hkrati terjajo določeno stalnost tudi v sistemu financiranja, je menil delegat Mirt, in če tega ne bomo zagotovili, bo moral nekdo prevzeti odgovornost za nazadovanje, ki ga bodo občutile sedanje generacije otrok. Osnova za financiranje so programi; če smo že lani zmanjšali sredstva zanje, to ne pomeni, da bomo letos potrebovali še manj denarja. Ivan Mirt je zato predlagal, da se v osnutku predvidena delitev ne sprejme. Polona Urek (SDP) se ni strinjala z vsoto, namenjeno družbenim dejavnostim. Zahtevala je, da se lanskoletnih 110 milijonov din, realiziranih v družbenih dejavnostih (po zmanjšanju prispevnih stopenj) preračuna po cenah iz decembra 1990. Po takem izračunu sredstva za družbene dejavnosti ne bi znašala 115 milijonov din, kot je predlagal izvršni svet, ampak 132 milijonov. Ta vsota pa naj se potem, je predlagala Polona Urek, razdelijo med družbene dejavnosti tako, da bodo imele prednost tiste, ki jih je lanskoletno znižanje prispevnih stopenj najbolj prizadelo. Sekretar sekretariata za družbene dejavnosti Danilo Siter je ob tem povedal, da je tudi njegov sekretariat predlagal 132 milijonov din za družbene dejavnosti (samo za izvajanje programov, brez vsakršnih investicij), vendar se je IS odločil drugače, on sam pa se je od predloga IS distanciral.

Metod Šonc je menil, da so med proračunskimi prihodki premajhna postavka prometni davki, kar po njegovem pomeni, da v naši občini premalo trgujemo, in narekuje izvršnemu svetu, da se v bodoče čim več naredi za razvoj trgovine, kmetijstva, in drobnega gospodarstva. Po mnenju delegata Šonca bi morali kot vir prihodkov odpraviti občinski prometni davek in vse premoženjske davke, saj premoženje v našem okolju že tako nima več prave vrednosti, vse te davčine pa bi nadomestili iz rente. Ni se strinjal s takim osnutkom porabe, v katerem ni predviden niti dinar za stanovanjsko izgradnjo; predlagal je, da se tej nameni najmanj 10 milijonov din in da se načrtuje gradnja stanovanj vsaj za kadre. Za podjetništvo je po njegovem mnenju predvidena vsota 8 milijonov premajhna. Hkrati se je ponovno zavzel za to, da bi ustanovili sekretariat za drobno gospodarstvo, podjetništvo in obrt, torej za tiste dejavnosti, ki so (tako Metod Šonc) izredno pomembne za našo občino. Poleg tega se v Sloveniji pripravlja agencija za prestrukturiranje, pripravljena so sredstva v republiki, občini, v banki in lastna sredstva, sredstva vlagateljev, in morali bi imeti sekretariat, ki bi kritično in usklajeno s planom ta sredstva urejal — poleg izvajalcev, seveda.

Ida Novak—Jerele (LDS) je menila, da so republiška sredstva, namenjena sovlaganjem, izredno pomembna in da bi morala biti občina pripravljena, ko se bodo delila. Zato jo je zanimalo, ali ima IS že pripravljene projekte, s katerimi bo konkuriral za ta denar. Franc Jenič, sekretar sekretariata za razvoj, je povedal, da se pripravljajo dokumentacija za sanitarno deponijo, za vodooskrbo, da pridejo v poštev tudi programi PTT za demografsko ogrožena območja in še participacija (milijon din) za telovadnico v Brestanici. Niso pa se še odločili, kateremu od teh programov dati prednost, ampak bodo poskušali z vsemi.

Franc Lekše, Janez Abram in še nekateri drugi delegati iz krajevnih skupnosti so zahtevali, da se v program javne porabe znova uvrstijo nekatere naloge (gre predvsem za ceste), ki so v prejšnjih planskih aktih bile zapisane, uresničene pa ne in jih tudi v novem programu ni.

Vojuko Omerzuju (SSS) se je zdelo močno narobe, da izvršni svet ni predvidel čisto nič za amortizacijo, in je predlagal, da se za to načrtujejo sredstva. Predlagal je tudi, da se v

program javne porabe vključi sofinanciranje programov OZPM in DPM, pri čemer je imel v mislih predvsem vzdrževanje objektov za letovanje otrok v Nerezinah.

Vsa ta dolga razprava se je Ivanu Molanu, delegatu obrtnikov, zdela povsem nepotrebna. To pa zato, ker je bil »trdno prepričan, da te številke ne bodo stale. Mi bomo lahko sprejemali popravke tudi mesečno, zato se mi zdi nesmiselno, da se tu vsakdo bori za svoje prihodke. Vprašajmo pa se, ali bodo vsi tisti, ki polnijo proračun, s svojimi prispevki in obdavčitvami uspeli napolniti proračun, da bo ta program izpolnjen. Zato mi je vseerto, z lahkim srcem bom glasoval za ta osnutek. Ker nazadnje bomo veseli že, če bodo delavci javnih uprav, šol in vsi drugi imeli minimalni osebni dohodek.

Motilo ga je, da so v predlagano delitev vključeni izvirni prihodki že v času, ko še ni bil sprejet republiški proračun niti občinski odlok o davkih občanov. Sedaj, konec marca, je znano vsaj dvoje: sprejeti republiški proračun je za 6 milijard dinarjev manjši od predlaganega, nekateri občinski poslanci pa so že napovedali, da se bodo z vsemi močmi borili za odpravo davka na premoženje v naši občini. Če jim bo uspelo, bo to pomenilo še nekaj manj denarja v proračunu.

Jože Stibrič, delegat iz KS Dolenja vas:

»Pri nas je prekipelo!«

Kot delegat KS Dolenja vas vam moram, po naročilu svoje baze, ki jo zastopam, seznaniti z določenimi aktivnostmi, ki se v zadnjem času dogajajo na škodo KS Dolenja vas.

Mogoče bo vse skupaj izzvenelo kot nekaj, kar je že znano in velikokrat ponovljeno, ampak nič zato! Dobro je, da tudi vi izveste, s kom imate opraviti. Vsi smo namreč prizadeti, ko gre ravno za lastne krajevne skupnosti, medtem ko se kaj malo sekiramo za probleme sosedov, ker se nas, seveda, ne tičejo! A vendar, če bomo še dolgo tako delali, nas bodo občinski organi še naprej izkoriščali za svoje namene.

Torej, če preidemo k problemu KS Dolenja vas, se je to pričelo že tistega daljnjega leta 1979, ko se je občinska smetana odločila, da nam v KS Dolenja vas poleg že tako razvpite NEK porine še regionalno sanitarno deponijo ali po domače: smetišče. Po načrtu: Kamor smo dali eno svinjarijo, naj gre še vsa ostala! Takrat je KS Dolenja vas po takšnem in drugačnem prepričevanju naposled le izdala soglasje k lokaciji sanitarne deponije — pod določenimi pogoji — in v zvezi s tem izdala tudi sklepe. Takoj po odprtju deponije pa smo z grozo ugotovili, da so nas prepeljali žejne preko vode, saj niso izpolnili niti polovice naših pogojev za izdajo soglasja. V glavnem je namreč šlo za zasaditev zelene zavese iz iglavcev,

ograditev sanitarne deponije ter onemogočen dostop nepoklicanim osebam. V glavnem smo pri tem imeli v mislih Rome, ki se običajno naselijo ob takih deponijah. Vse, česar si nismo želeli, se je tako kasneje zgodilo. Ko je nadlegovanje s strani Romov po bližnjih vaseh postalo nevzdržno, pa problema ni mogla rešiti niti krška postaja milice, kaj šele naši krajanj. Kljub razgovorom in pogajanjem teh sklepov še do danes niso uresničili niti Kostak kot upravljalec niti občinski organi kot mati in oče te ideje. Tudi s predstavniki IS SO Krško v tem mandatnem obdobju smo že imeli razgovore glede rešitve teh problemov. Že kar nekaj mesecev je minilo od takrat. V zadnjem času pa smo priča celo, skoraj bi mogla rešiti niti krški s strani občinskih organov in služb, ali če hočete konkretno, s strani Centra za socialno delo, ki nam je za nameček, k smetišču namreč, v naselje Spodnji Stari grad dobesedno naselil še Romsko družino. Spoštovani delegati, predvsem tisti iz krajevnih skupnosti: sprašujem vas, kje imajo ti organi sedaj tisto, vselej poudarjano sodelovanje organov s krajevnimi skupnostmi. Ali to velja samo v primerih, ko to sodelovanje potrebujejo občinske službe, da imajo potem manj dela? Ali je sodelovanje potrebno le takrat, ko je treba preveriti, ali kakšna družina upravičeno zahteva socialno podporo? Ne potrebujejo pa skupnega dogovora, ko gre za tako pereč problem, kot je naselitev Romov v okolje, ki jih ne sprejema. Delegati, mogoče bodo pa v vašo KS oziroma v naselje, kjer stanujete, že jutri naselili podobno romsko družino. Ali boste take odločitve veselili?

Prav tako pa sprašujem IS SO Krško, naj že vendarle, po tako dolgem času, predstavi ta svoj super program rešitve romske problematike z naselitvijo v naselja. Mogoče pa ima za to kakšne dobre razloge? Naj jih vendarle že slišimo! Ali je to res najboljša rešitev, da Rome nasilno asimiliramo z nastanitvijo v naselja, čeprav že stotine let vemo, da so Romi najbolj zadovoljni v naravi in da je vsak tak poskus prej ko slej propadel. Pri vsem tem pa jim center za socialno delo nudi vso pravno in fizično pomoč. Če je to tako, potem vas moram vprašati, ali je to mogoče zaščita tistih, ki ne marajo delati in nimajo delovnih navad, medtem ko je na drugi strani vse več delavcev na čakanju ob minimalni socialni podpori, ki znaša okoli 2.800 din, medtem ko za nedelavne Rome znajo tako prekleto dobro poskrbeti, da nekateri prejemalec tudi po 10.000 din socialne podpore in več. Če je program IS SO torej tak, da štiti tistega, ki ne dela, poseduje pa nov traktor in se vozi z novim avtomobilom, lahko z gotovino v devizah kupi stanovanjsko hišo, poleg tega pa dobiva še socialno podporo, potem moram reči, da je v tem programu in sistemu nekaj zelo gnilega in nesposobnega. S tem programom se seveda ne moremo strinjati in ga najostreje obojamo. Prav tako obojamo odnos Centra za socialno delo, ki se kot vabljeni gost na zbor krajanov v KS Dolenja vas ni čutil dolžnega priti pojasnit, zakaj predstavnikom KS skrivajo podatke o posredovanju pri naselitvi Romov v naselju Sp. Stari grad. Da pa v KS Dolenja vas močno vre, je osebno občutil tudi član IS, prisoten na zboru krajanov, gospod Dasnilo Siter. Prebivalci KS Dolenja vas tak odnos do naše KS močno obojamo, kakor tudi neučinkovitost IS SO Krško v zvezi z reševanjem prikazanih problemov v našem kraju: pločnikov ob regionalni cesti skozi naselji Stari grad in Dolenja vas, zaradi česar je prav pred kratkim ponovno prišlo do prometne nezgode s smrtnim izidom. Torej: naš krajan je moral umreti, ker se IS ne čuti dolžnega posredovati pri izgradnji pločnikov ob tako prometni regionalni cesti, kot je cesta Krško—Brežice. Kaj tudi prehodov za pešce ni mogoče postaviti, ker

je tisti liter barve predrag? To pot je bil to odrasel možki, mogoče pa bo že jutri otrok na poti v šolo ali iz šole! Člani IS, ali vas bo kaj pekla vest? Verjetno ne, saj ne stanujete ob tej regionalni, kajne? Tu je prisoten tudi ukinjeni prehod čez železniško progo in tudi s tem problemom je IS že dolgo seznanjen. Saj vemo, da ni denarja in da se ne da vsega naenkrat zgraditi, pa vendarle, rotimo vas, zaščitite vsaj ogrožena življenja naših otrok, če že nečete naših!

Ob vseh teh obljubah in govoričenjih občinskih služb pa vam moram povedati, da nam je prebivalcem KS Dolenja vas vsega ZADOSTI. Kapljica za kapljico in kozarec se je sedaj preli. Zatorej zahtevamo od IS SO Krško, da v roku 7 dni opravi konstruktiven razgovor z našimi predstavniki in takoj preide k reševanju problemov, vključno s sanitarno deponijo. Če pa čez mesec dni ne bo opaznih premi-

kov v zvezi s sklepi k lokacijski dokumentaciji sanitarne deponije, pa obveščam delegate občinske skupščine, da bomo fizično zaprli sanitarno deponijo. Torej, po 31. marcu stanovalci Krškega ne boste imeli več kam odlagati svoje umazanije!

Spoštovani delegati, ker lahko sami ugotovite, da v tem, že kar zadosti dolgem razdobju izvršni svet ni opravil svoje naloge tako, kot je obljubljal, vam moram sporočiti tudi to, da pri prebivalcih KS Dolenja vas ti ljudje nimajo več zaupnice. Prav tako se to nanaša na občinske službe, kjer v foteljih sedijo ljudje, ki prav gotovo sodijo drugam. Torej: gospodarstveniki, pojdite že vendar delat v gospodarstvo, učitelji, pojdite učiti, gasilci pa gasiti.

S temi besedami vam tudi sporočam, da se do nadaljnjega tudi ne nameravam več udeleževati sej in iz protesta zapuščam današnje zasedanje. Hvala!

Pripombe na odgovore izvršnega sveta

V zvezi s protestnim zborovanjem občanov z dne 12. 12. 90 smo objavili protestno pismo v javnih občilih Dolenjski list, Naš glas in po internem kanalu KATV Krško. Protest je predstavljali kulturni in umirjen način nestrinjanja z načinom dela izvršnega sveta. Ker ni bilo od IS nobenega uradnega odgovora na naš protest, smo nato v skupščini postavili delegatska vprašanja.

Izjava ob protestnem zborovanju predsednika IS SO Krško v Našem glasu št. 1 z dne 21. januarja 1991 v svoji vsebini med ostalim odgovarja na delegatska vprašanja in zahteve Socialistične stranke Slovenije Krško v zvezi z dogodki, ki so sledili protestnemu shodu občanov dne 12. 12. 90.

Izvršni svet se je v odgovorih želel ogniti konkretnim odgovorom na naša najavljena in zahteve na tak način, ki nas žali in podcenjuje.

Vprašali smo:

Kateri so bili novi argumenti, ki jih ni bilo slišati na skupščinski razpravi 27. 11. 90 in ki so vodili IS, da je 12. 12. 90 ob protestnem zboru občanov preklical svoj sklep o povišanju stanarin in tudi odredbo o povišanju cen osnovnih komunalnih storitev?

Na to vprašanje smo dobili sedaj dolgovezen odgovor, iz katerega izvem, da je IS zelo skrbel za pozitivni izid plebiscita; da je celo prispeval k povečani varnosti, skupaj s pripadniki TO; da je predsednik IS pohitel na protestni zbor celo prej, kot je bil ta v celoti zbran, čeprav ni bilo najavljeno število udeležencev. Trdi tudi, da to ni bil neformalni zbor, čeprav ni bil prijavljen — oziroma formalen.

Po preverbi odgovorov (datiranih z 21. 12. 90) Republiškega sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora (podpisan Miha Jazbinšek) in Republiškega odbora za spremljanje uresničevanja politike in odločitev ter dajanje mnenj in predlogov na področju stanovanjskega gospodarstva (podpisan predsednik odbora Igor Bratina) smo mnenja, da bi naš IS lahko mirno odgovoril, da ni bilo novih argumentov in da je pač storil napako. V tako kratkem času svojega delovanja in brez podcenjevanja nas bi to priznanje sprejeli kot gesto organa, ki zna biti samokritičen in s tem zanesljiv za prihodnost.

Nadalje smo zahtevali:

»Ker ocenjujemo, da je IS lastno odgovornost prevrgel na podrejenega funkcionarja, kar dokazuje med drugim tudi obvestilo republiškega sekretarja za varstvo okolja in urejanje prostora, ki potrjuje pravilnost izračuna strokovne službe, zahtevamo,

da IS SO Krško prekliche sklep št. 3 z dne 12. 12. 90, s katerim je razrešil Petra Cesarja funkcije pomočnika predsednika občinskega komiteja za družbeno planiranje, razvoj gospodarstva in urejanje prostora.

Pri zahtevi vztrajamo ne glede na to, da bodo pooblastila za to funkcijo po zakonu usahnila z 31. 12. 90.«

Izvršni svet se gladko malo posmehuje in odgovarja:

»V zvezi s sklepom o prenehanju funkcije pomočnika predsednika občinskega komiteja za družbeno planiranje, ki jo je po prejšnji organizaciji zasedal Peter Cesar, ugotavljamo le dejstvo, da v naši organizaciji takih funkcij ni več.«

ZELO ZELO NIZKO IN NAVNO. NAŠA ZAHTEVA JE JASNA IN JO PONAVLJAMO. Edino, o čemer nismo prepričani, je to, ali mogoče le ni bolj smiselno, da na »hitro« odstavljamo pomočnike predsednikov komitejev le njihov predsednik — komiteja namreč, da pa predsednik IS lahko prevzema na hitro le ukrepe za svoje ministre in jim s tem daje tudi pravo veljavo.

Predlagali smo tudi:

»da IS napravi izračun in primerjavo, kolikšen del povprečnega osebnega dohodka na delavca v Republiki Sloveniji predstavljajo stanarine na posamezno kategorijo stanovanja v naši občini v primerjavi z nekaterimi podobnimi občinami v Sloveniji.«

Ker je v odgovoru znatni, da za ta odgovor IS potrebuje več časa, bomo počakali do naslednje seje, kjer tudi zahtevamo resne, odkrite in odgovorne odgovore na vsa vprašanja, ki smo jih zastavili.«

Še to:

Predsednik IS trdi, da nihče na IS ni nikoli izjavil, da je bil zaveden. Izvršni svet moramo spomniti, da do sedaj ni javno oporekal članku v časopisu Delo z dne 13. 12. 90, ki pravi med ostalim: »Tudi potem, ko je predsednik IS SO Krško Franc Černelič sporočil, da je IS na dopoldanski seji, češ da je bil zapeljan, že sklenil odložiti izplačilo...« in v Delu z dne 18. 12. 90 kot komentar na posebno sporočilo za javnost Liberalno—demokratske stranke Krško, ki med ostalim pravi: »IS SO pa je odločitev utemeljeval s tem, da je bil zapeljan z napačnimi podatki.« To, da je IS na protestnem zboru res izrazil, da je bil zaveden s strani strokovne službe, smo pripravljene tudi s pričami ali podpisani nekaterih prisotnih na zboru dodatno dokazati, ker je bil to takrat edini argu-

Kakšna je prava cena stanovanj

Sprašuje Anton Žigante, delegat v zboru združenega dela:

Vprašanje se navezuje na stanovanjsko problematiko v občini Krško in je posledica primerjave vrednostnih (zaprišeženi cenici!) podatkov o vrednosti oziroma ceni stanovanj v občini Krško in Ljubljani.

Stanovanje	Leto izgradnje	m ²	din/m ²
Gubčeva 9, Krško	1980	46,80	20.685,00
Cesta 4. julija 48, Krško	1964	71,95	17.157,00
Titova 114, Senovo Ljubljana,	1974	34,90	23.190,00
Trg okt. revolucije 5 Ljubljana, Nove Jarše	1981	67,78	10.330,00
	1974	72,75	9.248,00

Ob teh primerjalnih podatkih se mi porajajo naslednja vprašanja in pomisleki:

— Ali se je s stanovanjskim fondom upravljalo namensko, racionalno in gospodarno?

— Ali je projektiranje oziroma gradnja stanovanj v občini Krško dražja kot drugod, oziroma v čem se razlikuje?

— Ali prisotnost nuklearne elektrarne v Krškem povečuje ali zmanjšuje vrednost nepremičnin v njeni bližnji okolici?

— Ali se v občini Krško pojem »ekološka renta« pomeni, da jo občani plačujemo ali dobivamo?

— Kako si izvršni svet predstavlja, da bodo sedanji lastniki odkupovali ta stanovanja po takih cenah, če ji za enako ceno v Ljubljani lahko kupili dve stanovanji?

— Ali so trenutno veljavni občinski odloki, ki določajo način vrednotenja nepremičnin v občini Krško, primerjni? Če niso, dajem izvršnemu svetu pobudo, da se po hitrem postopku pripravijo predlogi za spremembo.

— Ali višina vrednosti stanovanj oziroma cena m² vpliva tudi na določanje višine stanarine?

Na nekaj zgornjih vprašanj je odgovoril Janez Kalan iz sekretariata za gospodarsko infrastrukturo:

Cena kvadratnega metra stanovanja v Krškem je bila 30. 6. lani 15.000 din. Če upoštevamo še podražitve po Splošnem združenju gradbeništva, bi bila 31. 12. 1990 cena 17.918 din. To so stanovanja na Bohoričevi ulici in lahko trdimo, da so to najkvalitetnejša stanovanja, kar jih imamo v Krškem. Kako so cenilci prišli od cen, ki jih navaja gospod Žigante, nam ni znano, in bi morali dobiti cenitev, da bi lahko dali točen odgovor. Vsekakor pa bi cenilec moral vzeti za osnovo povprečno ceno za občino Krško na dan 31. 12. 1989, in to v višini 8.282,80 din za 1 kvadratni meter. Na dan 31. 12. 1990 je bila ta cena z upoštevanjem indeksa podražitev 160,86 pove-

čana na 13.327,7 din. To je gradbena cena, h kateri se prišteje še cena zemljišča in komunalne opremljenosti zemljišča, za starejša stanovanja pa se odšteje amortizacija.

Ugotavljamo, da se je s stanovanjskim fondom upravljalo namensko in gospodarno, seveda pa je bila zadnja leta stanovanjska gradnja v Krškem dražja zaradi prenove. Po nekaterih slovenskih podatkih je prenova za 30% dražja od novogradnje.

Občina Krško je kupovala in prodajala zemljišča in stanovanjske ter druge prostore na osnovi cenitev in potrditev od javnega pravobranilstva. Kako

poteka prodaja stanovanjskih hiš in stanovanj na prostem trgu, nam ni znano, vsekakor pa v Krškem ni zanimanja za nakup stanovanjskih hiš, saj je podnoba precejšnja.

Odlok o poprečni gradbeni ceni v občini Krško je bil objavljen v Uradnem listu SRS, 12. 3. 1990, na osnovi cene za objekta B1 in B2 na Bohoričevi ulici. Kot smo že omenili, znaša ta cena na dan 31. 12. 1990 s podražitvami 13.327,7 din.

S to ceno bi se približno ujemala tudi cena objektov B3 in B4, ki sta bila zgrajena v lanskem letu, prav tako na Bohoričevi ulici. Glede na to, da objekti na Bohoričevi ulici niso tipični objekti stanovanjske gradnje v Krškem, ampak je bila gradnja tu znatno dražja — med drugim so tudi le 3 etaže, poprečna stanovanja v Krškem imajo po 5 etaž, kar znatno poceni gradnjo — smo predlagali, da bi bila lanska poprečna cena gradnje stanovanj za 20% nižja od dejanske, to je 10.513 din. S tem bi se približali ceni stanovanj v drugih občinah. Če bi gradili stanovanjsko naselje na čistini, to je npr. Grič, bi bila to prav gotovo prava cena.

Cena kvadratnega metra stanovanja ne vpliva na višino stanarin.

Občinski Rdeči križ pri odpravljanju posledic poplav

Občinski odbor Rdečega križa se je kot sestavni del Rdečega križa Slovenije ob pojavu poplav takoj vključil v aktivnosti zbiranja, prevzemanja in delitve materialne pomoči ogroženim ob elementarni nesreči.

Pomoč se je zbirala v obliki denarnih in materialnih sredstev:

— individualni darovalci so nakazovali svoje prispevke direktno na račun Rdečega križa Slovenije, ki ga je ta objavil takoj ob elementarni nesreči;

— aktivisti občinske organizacije Rdečega križa so prispevke zbirali po krajevnih organizacijah Rdečega križa in jih evidentirali na posebnih zbiralnih polah;

— aktivni mladih članov in članov Rdečega križa po delovnih kolektivih in šolah so zbirali prispevke preko svojih poverjenikov.

Denarna sredstva, zbrana preko aktivistov občinskega odbora Rdečega križa v višini 102.185 din, so bila nakazana na skupni račun pri Rdečem križu Slovenije in se od tu delila po stopnji ogroženosti na prizadeta območja.

Tako kot denarna sredstva se je zbirala tudi materialna pomoč: hrana, obleka, posteljnina, perilo, pohištvo, gospodinjinski stroji in gradbeni material.

Na področju naše občine je bila zbrana materialna pomoč v višini 17.960 din in je bila razdeljena ogroženim družinam v občini. Ocenjujemo, da je bilo v naši občini zbranih tudi okoli 200 kg rabljenih oblačil v višini 45.000 din. Materialno pomoč, ki jo je občinski odbor Rdečega križa prejel od Rdečega križa Slovenije, pa ocenjujemo na 63.145 din.

Slovensko kulturno in športno društvo iz Nurnberga nam je izročilo oblačila v vrednosti 24.000 DEM. Ob obisku v naši občini so predstavniki društva eni izmed prizadetih družin izročili 1.000 DEM.

Pregled zbrane pomoči

1. Denarna sredstva Rdečega križa Slovenije 265.000 din
2. Denarna sredstva darovalcev iz Nurnberga 1.000 DEM
3. Vrednost materialnih sredstev darovalcev Slovenije in občine Krško 81.105 din
4. Vrednost oblačil darovalcev občine Krško 42.000 din
5. Vrednost oblačil darovalcev iz Nurnberga 24.000 din

Razdelitev pomoči

1. Denarna sredstva 265.000 din
2. Denarna sredstva 1.000 DEM
3. Materialna pomoč - pohištvo, posteljnina, obleka in gospodinjinski stroji 44.428 din

Navedeno pomoč je prejelo 19 družin s 43 člani.

Glede na vse večje potrebe ljudi z minimalnimi osebnimi prejemki, predvsem mladih družin, bolnih, ostarelih in občanov, prizadetih ob drugih elementarnih nesrečah (požarih), je bila ostala materialna pomoč v vrednosti 78.677 din v sodelovanju z aktivisti Rdečega križa iz krajevnih organizacij razdeljena socialno najbolj ogroženim občanom.

Dolgoletne izkušnje pri zbiranju materialne pomoči so pokazale, da je med nami veliko čutečih ljudi, ki radi pomagajo soljudem v stiski. Zato bomo že z mesecem aprilom uvedli dežurno službo vsak prvi četrtek v mesecu od 11. do 17. ure v našem skladišču na brestaniškem gradu, kamor bodo lahko darovalci pripeljali predmete, ki jih želijo darovati, in kjer bodo iskalci pomoči to pomoč tudi takoj prejeli.

Vsem darovalcem se v imenu aktivistov Rdečega križa in v imenu prejemnikov pomoči za humanost lepo zahvaljujemo.

Marta Bosina,
sekretarka OO RK Krško

(Nadaljevanje z 8. strani)

ment za suspenz Petra Cesarja. In če res tega ni nihče na IS izjavil, potem ga ZELO RESNO IN GLASNO SPRAŠUJEMO: ZAKAJ PA JE POTEM TAKRAT RAZREŠIL PETRA CESARJA?

Izvršni svet SO Krško — imamo občutek, da se z izogibanjem direktnim odgovorom vse bolj zapleta. Še več — to v bistvu sploh niso odgovori na naš protest in naša delegatska vprašanja in zahtevo.

Z ODGOVORI V CELOTI NISMO ZADOVOLJNI IN ZAHTEVAMO V CELOTI NOVE ODGOVORE!

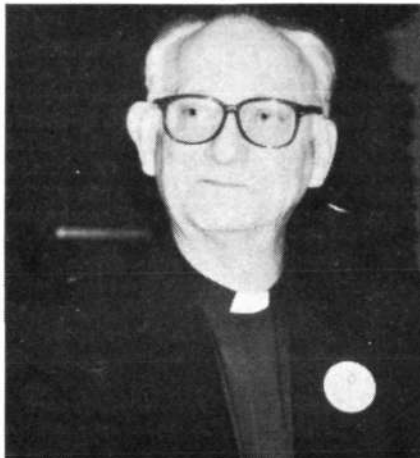
SKD Krško — »Korak k resnici«

O ekologiji človeka v družbi imenitnih gostov

Človek je celostno bitje, zavestno, z duhom (dušo) in telesom. Vse te komponente lahko obravnavamo z različnih izhodišč, lahko jim dajemo različne poudarke in jim postavljamo različne zahteve, a če vendarle ne bodo v nekakšnem skladju, se bo to slej ali prej odrazilo kot hiba, pomanjkljivost, bolezen. Kakorkoli že! Na posamezniku, na njegovem duhu, telesu, okolju ali pa na družbi kot celoti. Vsaj posledično, a prišlo bo na dan!

To bi si lahko izbrali kot (vsaj del) sporočila s srečanja »Korak k resnici«, ki so ga 15. marca 91 organizirali krški krščanski demokrati. Ob gostih, kakršni so nadškof dr. Alojzij Šuštar, profesor moralne teologije dr. Ivan Štuhec in televizijski novinar Mito Trefalt, gotovo ni bilo težko zbrati številnih poslušalcev. Svoje je prispeval tudi naslov razgovora: »Ekologija človeka«, duha in telesa! V družbi, ki je v precepu, na razpotju, se gotovo tudi njeni pripadniki še nekoliko globlje zavedajo svojih stisk. Ekologija, lepa načela o očuvanju narave, so kot nalašč za človekovo šibko točko: nesamokritičnost. Najlažje (si) je reči, da nekdo drugi izpušča v okolje nevarne snovi, pretirano izkorišča naravo... Nekoliko težje je iti vase, se zamisliti nad lastnim početjem do sebe, sočloveka, narave...

Po besedah dr. Alojzija Šuštarja je ena bistvenih človekovih lastnosti njegova sposobnost učenja, ki

Dr. Alojzij Šuštar

svojim stvarnikom! Sicer je res, da dejanja posameznika sodi okolica in (ob)sodi zgodovina, a vsak bo na koncu vendarle polagal lastne račune! Odgovornost pomeni, da si najprej nagovorjen in da nekdo od tebe pričakuje odgovor, ki pa ne sme biti, kot je po mnenju dr. Šuštarja danes v navadi, izgovor. Sposobnost za odgovor je sposobnost dialoga — doma, v družini, v družbi...

Človek vedno bolj zori — na vseh področjih — postaja čedalje bolj moder in končno je tudi sposoben spoznati, kaj se v življenju izplača in kaj ne! To je ta razsežnost svobodnega odločanja. »Za kristjane je seveda neogibna tudi razsežnost večnosti,« je sklenil dr. Šuštar, »in ko gre za ekologijo duha, ima krščanstvo posebno nalogo: da skrbi za celotnega človeka.«

Po besedah dr. Štuha je izvor izraza »ekologija« v grškem pojmu za hišo, domačijo, za kraj, kjer se počutimo doma. Danes pa je ta izkušnja že načeta — veliko ljudi od doma beži, in ne le od doma! Koliko se človek sploh počuti domačega v sebi kot celostnem bitju, opredeljenem individualno, socialno in presežno (obrnjenost k Bogu)? Razum je sicer eden temeljnih vidikov tega celostnega bitja, loči nas od drugih, ni pa toliko abstrakten, da nanj ne bi nič vplivalo, da bi lahko bil dosledno samostojen. Še en bistveni element človeka — spomin — nam daje identiteto in tudi nanj vplivamo. Na osebnega in na kolektivnega, zavestno, hote (glede na potrebe vladajoče ideologije) ali nehote. Resnica pa je, da se za večno spomina izbrisati ne da, da dejstva slej ali prej pridejo na dan. Ne smemo se jim izogibati,« zatrjuje dr. Štuhec, »ker s tem ne dosežemo ničesar! Spomin je sestavina tako nas samih kakor naroda in k temeljnim, prelomnim dogodkom iz preteklosti se je treba vedno vračati, jih obnavljati. To je pomembno tako za osebnost kakor za narod, ki mu zgodovinski spomin daje podlago državotvornosti!«

Mito Trefalt je začel svoje razmišljanje o ekologiji človeka pri (ne)zmernosti! Pri naporu (delu), hrani, pijači, telesnih užitkih... Vsaka nezmernost otežuje ubran pogovor med telesom in duhom. Te ubranosti se zavemo šele takrat, ko je več ni. Zboli telo, zanemarimo duha, umažemo dušo. Umazana duša je posledica skrajne umazanosti! »Treba je torej nazaj k ekologiji telesa, k odpravljanju slabih navad, nezmernosti.« Že prvi koraki k napredku so spodbuda za nadaljevanje in končno nas uspeh tako prevzame, da se odločimo vztrajati!« zagotavlja g. Trefalt. Človek mora znati prisluhiti sebi in

Popravek

SKD — Korak k resnici, tokrat o ekologiji človeka

V Našem glasu št. 3 (26. 2. 1991) smo na zadnji strani pod naslovom »Tokrat o ekologiji človeka« zagrešili kar tri napake — pri prepisovanju besedila. Razgovor bo (je bil) 15. marca, in ne novembra, kot smo zapisali. Gospoda Walterja Ernsta iz Obrigheima smo nehote povzdignili na položaj predsednika tamkajšnje krščanskodemokratske stranke (CDU), čeprav to ni. V Krškem se je gospod Ernst mudil januarja letos (ne pa junija lani), in sicer kot predstavnik, ne pa kot predsednik stranke krščanskih demokratov iz občine Obrigheim. Skratka, kar veliko napak (tudi če tipkarskih sploh ne štejemo) za tako kratko besedilo. Upamo, da je preobremenjenost vendarle lahko tudi vsaj zasilno opravičilo!

Za napako se opravičujemo!

v končni fazi pomeni tudi duhovno zorenje, modrost, za kristjane pa ima vse to skupaj še dodaten vidik v nesmrtnosti. Človek se mora zavedati svojega dostojanstva, vedeti mora, da je oseba, rekli bi individuum, ne pa le brezimna številka. Ima svoje mesto v družbi, odgovornost, ustvarjen je po božji podobi. »Ta oseba je sedaj v nevarnosti,« pravi dr. Šuštar. Svobodo si razlaga kot samovoljo, čeprav ni osvobojen ničesar, pač pa je svoboden za to, da se odloči. Avtonomija človeka zato ni absolutna. Ekologija človeka je, da ločuje med dobrim in slabim! Tej sposobnosti pravimo tudi vest. Človek se mora zavedati, da bo nekoč dajal odgovor pred

Od leve: Črt Čargo, dekan Janez Zorko, nadškof dr. Alojzij Šuštar, Mito Trefalt, dr. Ivan Štuhec

spoznati opozorilne znake, se občasno pogovoriti sam s seboj. Svoje razmišljanje je zaključil s citiranjem Hirona: »Zdravje je darilo, ki si ga moramo vsak dan znova zaslužiti, bolezen pa je zlo, ki se ga moramo vsak dan znova ubraniti. Oboje zahteva trud od nas!«

Seveda je uvodu sledila kopica vprašanj. Časi so novi, nemirni, ljudje iščejo, so vedoželjni, potrebujejo spodbude, predvsem pa napotkov. Upal bi si trditi, da v sedanjih pogojih, ki nam jih nudi družba in čas, ki ga živimo, ljudje v bistvu potrebujejo opornih točk za orientacijo — meril in vrednot. Od tod potem tudi vprašanja o kosmatih vesti (ko nekdo ni več občutljiv za tisto, kar se okrog njega dogaja), pluralizmu strank (med novimi se pojavljajo tudi krščanski socialisti), vlogi psihoanalize (in koliko ta pri neverujočih lahko nadomesti spoved), grehu (priznanju krivde s kesanjem pred vsemogočnim Bogom in prošnjo za odpustanje), nagovarjanju (s strani usode, dogodkov, bližnjih in

reagiraju posameznika na kakršenkoli nagovor), brezbriznosti (apatičnost — zlasti mladih do dogajanja v družbi in izogibanje aktivnemu udeleževanju, tudi v politiki)...

Veliko besedi je bilo namenjenih temu, da se kristjani ne bi smeli sprizniti s stanjem, ki ni vedno v redu. Prizadevati si je treba k spreobrnitvi, izboljšanju, seveda pa nič ni izvedljivo brez žrtev! Zlasti bi se morali rešiti naglice, nestrpnosti, saj se v takih razmerah človek več niti ne znajde in si ne zna vzeti časa zase in za (so)človeka! Pa bi si ga moral!

Opazil sem, da so zlasti pri teh mislih o zmernosti pri delu in naglici člani naše, novinarske lože — tudi sedimo skoraj vedno in večinoma skupaj — za trenutke na obraze namesto utrujenosti in omrtvičenosti privlekli nekaj nedoločljivega ter drug drugemu prikimali, pošepetali... Saj ni, da bi pravil, kaj s(m)o si imeli povedati, na račun dela, ritma, življenja...!

Občni zbor Društva za pomoč duševno prizadetim v občini Krško

V četrtek, 21. marca, je bil občni zbor Društva za pomoč duševno prizadetim na osnovni šoli s prilagojenim programom. Za lep in prijeten začetek so poskrbeli otroci iz vrtca Pravljica, violinisti iz glasbene šole in naša Monika iz razvojnega oddelka, ki je skupaj z očetom zaključila kulturni program.

V obdobju od novembra 1988 do marca 1991 je DPDP opravilo naloge s pomočjo posameznih izvajalcev, ki delajo z duševno prizadetimi v naši občini, s pomočjo staršev duševno prizadetih otrok in s pomočjo oseb, ki čutijo, da lahko s svojim delom prispevajo k skrbi za duševno prizadete osebe.

Kot je znano, DPDP temelji na prostovoljnem skupnostnem delu. Ravno sedaj pa prihaja do nove oblike organiziranosti. V obravnavi sta že dva osnutka, ki obravnavata status Zveze DPDP in osnutek o združitvi društev v zvezo. Bistvena novost je v tem, da bo zveza funkcionirala na profesionalni ravni (kar pomeni, da ji da država pooblastilo za opravljanje določene naloge in da bo poslovala kot podjetje). Društva bodo organizirala svoje oblike, funkcionirala pa kot organi zveze. S tem se znatno povečajo obveze in odgovornosti društev in se moramo na to pripraviti.

Posamezni izvajalci so podali natančna poročila in tudi usmeritve v okviru svojega nadaljnjega dela z duševno prizadetimi, zato bi sedaj prikazala samo realizacijo dejavnosti, ki smo jih opravili v okviru društva.

Opravljenе naloge v okviru strokovnega in izobraževalnega dela društva so bile naslednje:

1. Organizirali smo funkcioniranje razvojnega oddelka za predšolske otroke z motnjami v razvoju. S pomočjo angažiranosti staršev in humanitarnega koncerta smo zbrali sredstva in sedaj je v oddelku 8 otrok. Za funkcioniranje oddelka nam družbeni dejavniki niso nič prispevali, sedaj plačujejo izvajanje (oprema in avto sta last društva). Kljub velikemu delu pa smo ostali na polovici poti, saj je ostalo osem prizadetih otrok še vedno doma in čakajo na vključitev v razvojni oddelk. Upajmo, da se bodo v bodoče družbeni dejavniki obnašali bolj humano in bolj racionalno, saj s finančnega stališča že za dva zmerno prizadeta otroka, ki bi ju obravnavali v kakšni instituciji izven občine, plačata zdravstvo in sociala več, kot stane delo specialnega pedagoga.

2. Naredili smo strokovno ekskurzijo v zavod za zmerno in težje prizadete otroke v Črmo na Koroškem. Ogleda in razgovora se je udeležilo 40 oseb, staršev in strokovnih delavcev, ki delajo z duševno prizadetimi.

3. V okviru Zveze DPDP se je nekaj družin udeležilo začetnih in nadaljevalnih seminarjev in letovanj.

4. V okviru VVZ smo tudi izpeljali našo »Šolo za starše, ki imajo otroke z motnjami v razvoju v predšolskem obdobju« v Nerezinah.

Kot pomemben dogodek moramo omeniti praznovanje 10. obletnice Delavnic pod posebnimi pogoji, s katerim so potrdili pomembnost svojega dela z zmerno prizadetimi osebami. O njihovih naporih za formiranje bivanjskih skupnosti pa bomo najbrž slišali iz poročil Delavnic in Centra za socialno delo.

Osnovna naloga društva je seveda priti do vsake duševno prizadete osebe. Že na prejšnjem občnem zboru smo poročali, da je narejen popis vseh duševno prizadetih oseb v naši občini, ki jih je 133. Za vse te osebe smo ob novem letu poskrbeli tako, da smo jim poslali bone in noveletne čestitke, letošnje leto pa samo čestitke. Čestitke nam vsako leto naredijo otroci iz vrtca Pravljica.

Finančno stanje društva je temeljilo na dohodku s humanitarnega koncerta.

Članarine v tem obdobju nismo pobrali in to bomo delno popravili sedaj, po občnem zboru. Prosimo pa za prostovoljce, ki bi pobirali članarino v svoji DO.

Za »Naš zbornik« kot osnovno glasilo za duševno prizadete je prav tako potrebno obnoviti naročila. Vsakdo se mora na novo naročiti, ker Zbornik

ne spada več avtomatično k članstvu v društvu.

V razpravi ob posameznih poročilih smo lahko ugotovili, da je trenutno najbolj potrebno reševati problem prizadetih otrok v predšolskem obdobju in odraslih prizadetih oseb, za katere bi bilo najbolj smotno ustanoviti bivanjske skupnosti. Občnega zbora se je udeležil tudi predstavnik Zveze za pomoč duševno prizadetim, ki je obljubil finančno pomoč Delavnicam pod posebnimi pogoji za nabavo žage, ter predsednik sekretariata za družbene dejavnosti občine Krško, ki se je seznanil z dejavnostjo društva in upamo, da bodo sedaj vsi v skupščini dobili pravilno informacijo o otrocih in odraslih prizadetih osebah.

Občni zbor smo zaključili z razrešitvijo starih članov in izvolitvijo novih. Nova predsednica DPDP je Branka Pirc, ki je tudi predstavila program dela društva v bodoče.

Poročilo bi zaključila s priporočilom, da naj bi vsak od nas v svojem okolju dal del sebe tudi za duševno prizadete osebe.

Zdenka Zalokar-Divjak

Program dela DPDP za leto 1991

V programu Društva za pomoč duševno prizadetim Krško za leto 1991 so naslednje naloge:

1. pregled dejanskega števila zmerno prizadetih odraslih oseb v občini Krško;
2. organizacija kulturnih prireditev oziroma dobrotelčnih koncertov pod geslom »Izgubili so sonce, odprimo srca za njih« z namenom, da društvo pridobi finančna sredstva. Prvi koncert bo 26. 4. 1991 in drugi oktobra 1991, oba v športni dvorani OŠ Leskovec;
3. usposobitev bivalnih prostorov za odrasle prizadete osebe v sklopu Delavnic pod posebnimi pogoji v Leskovcu;
4. nabava mizarskega stroja za Delavnice pod posebnimi pogoji v Leskovcu;
5. organizacija »Šole za starše in otroke z motnjami v razvoju«;
6. izvedba akcij v okviru Zveze DPDP (začetniška in nadaljevalna šola, letovanja);
7. »vikend« seminar za starše in predšolske (morda tudi šolske) otroke na Otočcu 12., 13. in 14. aprila (organizira Zveza DPDP);
8. ugotovitev možnosti za zaposlovanje v invalidskih podjetjih;
9. prizadevanje za organizacijo še enega oddelka za predšolske otroke z motnjami v razvoju (problem: zaposlitev I specialne pedagoginje);
10. organizacija prostovoljne pomoči na domu za težje in zmerno prizadete osebe;
11. organizacija vzgoje in bivanja prizadetih predšolskih otrok, ki niso vključeni v nobeno organizirano obliko bivanja in vzgoje, v razvojnem oddelku julija in avgusta.

Branka Pirc

NAŠ GLAS
NAŠ GLAS

Zbor Slovenske kmečke zveze — ljudske stranke:

Branimir Vodopivec izvoljen za novega predsednika

Kljub preobremenjenosti z delom člani ne bi smeli opustiti političnega in delegatskega dela, saj si bodo le tako lahko izborili tisto, kar si morajo in kar kmetje po svetu že imajo!

»Na koncu bi rad poudaril, da si Krčani, člani SKZ-LS, ne bomo dovolili, da ne bi v bodoči ureditvi države Slovenije skupaj z ostalimi Posavci dobili svoje regije, saj nas imajo oblastni organi za slovenske južnjake in se za nas ne zmenijo preveč. Na kupu imamo vso svinjarijo in tako nismo preveč zaželeni, ker neurejeno okolje ni v ponos nobeni državi. Na katere objekte mislim, gotovo veste.«

To je le ena izmed misli, ki jih je na zboru SKZ—LS Krško (v nedeljo, 17. marca 91) v svojem poročilu izrekel njen dosedanji predsednik, Anton Koršič. Razen te je tako v uvodnem poročilu kakor v razpravi (ponovno) prišla na dan še cela vrsta zadev, s katerimi člani stranke niso bili zadovoljni. Gre za (prepočasno) sprejemanje zakonodaje, za — po njihovem mnenju — premalo prodorne poslance SKZ—LS v klopih republiške skupščine, za predviden odkaz sečnje lesa («Kmet je bil vedno najboljši gospodar svoje hoste!», za to, da mora kmet imeti neposreden nadzor in delež pri prodaji svojih pridelkov, za (pre)nizke kmečke pokojnine, nacionalne pokojnine... »Kako se piše kmetstvu, vidimo že po zbranih v dvorani: sami obrazi srednjih let ali starejši. Mladih skoraj ni!« je menil gospod Alojz Cerjak, pa še to je dodal: »Čeprav vsi stokajo, da je hrana draga, po drugi strani še vedno najdemo kruh v kantah za smeti...« Cela vrsta pripomb in zahtev se je zvrstila pred udele-

ženci zbora. Na dan je zopet prišel konflikt med stranko in M-Agrokombinatom, očitki so leteli z obeh strani. Kmetje trdijo, da so v novi organiziranosti izgubili še tiste pravice, ki so jih pri prejšnjem TOK-u že imeli, da (zaradi preglasovanja) ne morejo preprečiti niti nastajanja izgube v Zadruhi, da družbeno kmetijstvo s svojimi megalomanskimi projekti povzroča ne le gospodarsko škodo zaradi neuspešnosti, pač pa tudi ekološko ogroža okolje... Tudi stranka na republiški ravni po besedah Krčanov kaže vse premalo razumevanja za njihov — ne majhen! — prispevek v predvolilnem času. Mimogrede povejmo, da so bili razočarani tudi nad svojim vodstvom, saj se izmed njih ni nihče odzval vabilu.

Republiški poslanec, dipl. ing. Alojz Metelko

(iz Trebnjega) je priznal, da z delom v skupščini tudi sami niso zadovoljni, kljub temu pa da so precej napravili. Problem pa imajo menda zaradi tega, ker je v skupščini dokaj močno protikmetško razpoloženje, in tako vsako stvar toliko težje uresničijo.

S svoje strani je direktor Agrokombinata, ing. Ivan Kozole, dokazoval, da kmetijcem v naši družbi ni bilo nikdar dobro, pa naj so bili v zasebnem ali družbenem sektorju, da jih prepožrešna država s svojimi dajatvami vse izčrpava... Kljub temu so skupno uredili veliko stvari, s povratnimi in nepovratnimi sredstvi so obnovili marsikatero domačijo... Ob ustanovitvi SKZ je bil vesel, ker je v njej gledal stanovsko organizacijo vseh kmetijcev, sedaj pa se spori kar ne morejo urediti, zato je še enkrat pozval k strpnosti in usklajevanju. Zaveda se tudi, da naše kmetijstvo potrebuje nacionalni program razvoja.

Koruznico podirajte jeseni!

Koruzna vešča je stara škodljivka mnogih kmetijskih rastlin, kot so koruza, sirka, hmelj, fižol, dalje in še druge rastline z debelim deblom. Največjo škodo povzroča predvsem na koruzi.

Kmetijska inšpekcija ugotavlja, da je na naših poljih še veliko koruznice, ki je okužena s to nevarno škodljivko in da obstaja možnost, da se ta preko stare koruzniče razširi na mlade vznikle rastlinice.

Gosenice rojijo v koruznem steblo, latnih pecljih in v storžih. Zaradi rogov v bilkah rastline slabijo, stebela se lomijo, lomi pa se tudi napadeno latje. Škodljivci iz storža odjedajo mlado zrnje. Pozneje se gosenice zavrtajo v steblo blizu metlice, od koder vrtajo v steblo navzdol, kjer običajno ostanejo čez zimo. Zato so spodnji deli stebela in konci glavni vir okužbe v naslednjem letu. Manjši del gosenic preživi pod listjem, pod grudami. Na istem mestu se junija gosenice zabubijo in v štirinajstih dneh se iz njih razvijejo metulji, ki odlagajo jajčeca na spodnjo stran listja.

Zaradi zatiranja in preprečevanja širjenja koruzne ali prosene vešče kot gospodarsko škodljive na območju Slovenije, je treba vsako leto najpozneje do 31. marca pospraviti in odstraniti s polja oziroma uničiti (pokrmiti, podorati, kompostirati), koruznico, kar je

določeno v 1. členu Odloka o zatiranju koruzne in prosene vešče. Za zamudnike so predpisane visoke kazni! Priporočamo, da koruznico najprej sesekljate ali zdobite s strojem »mulčerjem«, po njej potrosite 200 kg/ha dušikovega gnojila, da tako pospešite razkroj koruznice, nakar jo podorjete. S tem dodajate zemlji organsko maso, in tako del-

no nadomestite gnojenje zemlje s hlevskim gnojem.

Opisani način odstranjevanja koruznice je tudi najcenejši in najbolj učinkovit način uničevanja škodljivcev, hkrati pa, kar je še posebej pomembno, prijazen za okolje.

**Kmetijska inšpekcija
Medobčinskega inšpektorata Krško**

**Janez
Abram:**

Namen zadruga je, da vključi kmeta v odločanje skozi celotni proces, od proizvodnje do prodaje. Inicijativni odbor za ustanovitev kmečke zadruga sicer deluje, a nima za seboj pravne podlage, zato pričakujejo več iniciative pri sprejemanju Zakona o zadrugah. Trdi tudi, da ni namen SKZ pripraviti se z Agrokombinom; prosijo jih le, naj skupno ustvarjenega kapitala ne uničijo, naj s strpnostjo skupno izkoristijo pridobljeno.

Jože Urbanč

redi konje za izvoz in iz strasti. Potožil je, da so razmere tako kritične, da grozi polom. Končna cena žrebet (za izvoz) je izredno nizka — zaradi ponudbe iz vzhodnih držav, stroški reje pa so izredno narasli. Konj je namreč zapletena žival in terja veliko preventivne nege. Država bo za konjerejo resnično morala pokazati večji interes, sicer bo ta dejavnost kmalu zopet na ravni iz sedemdesetih let. Ni niti finančnih spodbud niti cepiv, čeprav jih imamo za vse drugo. Tako nastajajo večni problemi s kužnim kašljem in zvriganjem. Cepiva so res iz uvoza, a konji so izvozno blago! Ravno tako je neurejena tudi veterinarska služba, saj h konju lahko veterinarja kličeš po ves dan. Med tistimi, ki so na voljo, pa ni nikogar, ki bi se vsaj nekoliko bolj posvetil specializaciji za konje...

**Branko
Šoba:**

Obveščanje o prijavljanju škode zaradi poplav je bilo pozno in pomanjkljivo, ravno tako ni bila povsod enako podrobno in dosledno vpisana škoda. Zato tudi odškodnine niso vsi dobili enako ustrezne. Med pridobitve strankinih delegatov v skupščinskih klopeh šteje tudi ustanovitev sedmega sekretariata — za kmetijstvo. Ta naj bi v najkrajšem času poskusil pripraviti finančno ovrednoten letošnji razvojni program...

Pri določilih o izkoriščanju sredstev kredita v kmetijstvu naj bi podaljšali časovno omejitve. Proizvodnja na kmetiji namreč ne more v času gradnje stati, delo mora potekati na novem objektu in na gospodarstvu, zato so moči razdeljene, družine obremenjene še bolj kakor sicer. V pomoč bi jim bilo, če bi lahko dela nekoliko raztegnili.

Pri občinskem upravnem organu bi morali skrajšati postopek za pridobitev različne dokumentacije, od zemljiškoknjižnih izpisov dalje, saj bo prihodnje poslovanje z vknjižbami (hipotekami) terjalo ažurnost pri dobavljanju listin, potrdil...

Janez Žarn, delovni predsednik zbornice: »Kadar gre družbi zelo težko, takrat na kmeta močnejše pritiska. Torej nam bo nekaj časa še zelo težko!«

Poročilo o delu SKZ

**Anton
Koršič,**

predsednik krške podružnice Slovenske kmečke zveze — ljudske stranke (v odstopu), je v svojem uvodnem poročilu navedel kopico pikrih pripomb na račun nekdanjega režima in njegovih ostankov, položaj lastne stranke in njene naloge pa je ocenil takole:

»Podružnica SKZ Krško je bila ustanovljena med prvimi v Sloveniji, kar pomeni, da so bile razmere v kmetijstvu v naši občini neurejene... Kmečka pamet je vedno vedela, da je lahko odgovornost pogojena edino z lastnino, ki so se je kmetje ves čas z veliko muko oklepali. Ve se, da ne more biti vsak strokovnjak za vsa področja življenja, kot naj bi to bilo po samoupravni teoriji. Kmetje pa smo svojo stranko ustanovili v časih, ko je totalitarni režim še vsakega drugače mislečega gledal kot sovražnika, ne le države, temveč tudi ljudstva...

Slovenska kmečka zveza je bila v občini Krško sprejeta s precejšnjimi simpatijami, kar se tudi odraža v številu poslancev v občinski skupščini. V družbenopolitičnem zboru imamo 6 poslancev, kar pomeni, da smo po številu poslancev drugi. Po posameznem izjasnjevanju poslancev celotne skupščine je naša stranka najmočnejša, kar pa še ne pomeni, da je v skupščini lahko prodreti s svojimi idejami. Ne, ni lahko, ker je bil birokratski aparat še vedno iz stare garniture, vemo pa, da smo podedovali popolnoma skrahirano gospodarstvo in moralno razvrednoteno družbo.

Marsikdo hoče današnjim strukturam naprtiti težave, ki nastopajo, vendar se ne zavedajo, da je bilo gospodarstvo že pred tem na psu in je ravno to

Anton Miler

se je v celoti pridružil negodovanju ostalih konjerejcev, dodal pa je še nekaj svojih pikrih: suša je uničila pridelek koruze in krme, pa ni nikogar, ki bi kmetom pomagal vsaj toliko, da bi jo lažje poiskali tam, kjer je je dovolj, in si jo nakupili. Ravno tako je napadel tudi dosedanje gospodarjenje z naravo, ki je za posledico pustilo vrsto nesaniiranih peskokopov... Zaradi neprijaznih razmer ni več interesa za delo na kmetijah, te ostajajo puste. Urediti bi morali razmere vsaj toliko, da bo imel kmet plačano nafto in ostale stroške, imeti bi morali človeka, na katerega bi se lahko obrnili in ki bi ga lahko prosili za pomoč.

narekovalo, da smo se v Sloveniji prvi odločili za demokratične volitve, na katerih je, kot že rečeno, naša stranka dobila pomemben delež poslanskih sedežev. Povem vam lahko, da se ni potrebno bati za prihodnost naše nove države, dokler je toliko »kmetov« prisotnih v parlamentu, saj dobro vemo, da kmetje znajo preživeti, pa če je še tako hudo... Režim (doseđanji) je načrtno zatiral kmeta in na ta način forsiral tako imenovano družbeno kmetijstvo, ki je s svojimi megalomanskimi projekti tujek v napredni Evropi, kaj šele v tako majhni in geografsko razgibani Sloveniji. Tudi v Krškem smo podlegli tem tokovom in imamo za sabo par neuspešnih poskusov farmske vzreje govedi, kjer so bila vložena ogromna sredstva, pa poizkus ni uspel in so hlevi prazni (V. Podlog, Žadovinec, Brestanica...). Kmeta pa smo gnali s kmetij v tovarne in tako nas je vse to pripeljalo do tam, kjer smo sedaj, nova oblast pa naj bi reševala to, kar je bilo zavojeno leta in leta. V šoli so nas učili, da se moramo učiti, če ne, bomo morali delati.«

Delo stranke v času od njenega zadnjega zbora je gospod Koršič analiziral takole: »Res je, da smo na volitvah zmagali, vendar je potrebno vedeti, kaj smo podedovali... Vodilo za delo po volitvah je bil naš volilni program, ki se je naslanjal predvsem na urejen gospodarski in statusni položaj kmeta, ki mora biti enak položaju kmetov v razvitih državah. To pa je tudi temeljni pogoj za gospodarsko močno državo, saj se ve, da ni urejene in močne države brez urejenega kmetijstva. Ravno tako je za nas pomembno, da se uredi življenje na podeželju, ki ne sme biti več toliko slabše od urbanih središč.«

Pri uresničevanju našega programa nas ovira počasno sprejemanje ustreznih zakonodaj, ki bi omogočila hitro prestrukturiranje kmetijske proizvodnje na prave temelje. Mnenja smo, da bi republiška vlada morala hitreje pripravljati zakonodajo, na osnovi katere bi se lahko začel normalnejši razvoj. Zakoni, ki naj bi reševali denacionalizacijo, privatiziranje, zadržištvo in podobno, še vedno niso sprejeti, čeprav zaradi tega nastaja ogromna škoda.

V Krškem nas je še zlasti prizadel preklc zveznega zakona o zadrugah pred sprejetjem republiškega zakona, saj so naši kmetje (pod pojmom kmetje mislim vse zasebne kmetijske proizvajalce) še vedno prepuščeni na milost in nemilost družbenemu podjetju, ki jih je z novo organiziranostjo praktično oropalo še tistih dejavnosti, ki jih je včasih kmet v TOK-u že imel, to je predvsem trgovina. Sedaj pa se odločitve sprejemajo kljub nasprotovanju predstavnika kmetov, ki pa imajo, ne boste verjeli, celih 5 % glasov. Na ta način se pelje »kmetova organizacija« ob nemogoči kadrovski zasedbi v totalni finančni propad.

Bistven napredek se lahko pričakuje s formiranjem javne svetovalne službe za kmetijstvo, ki pa bo potrebna še nekaterih sprememb. Delovala bo za vse kmete enako, ne glede na to, kako imajo organizirano proizvodnjo.

Preko skupščinskega sistema smo si na občini zagotovili samostojni kmetijski upravni organ, to je sekretariat, ki zagotavlja enakopravnejše obravnavanje kmetijske problematike. Čaka pa nas še naloga, da si zagotovimo vsaj minimalni delež denarja iz proračunskih sredstev, vsaj v predlagani višini.

Opređeljene so naloge, ki naj bi povečale gospodarsko učinkovitost kmetovanja, kar pomeni, da naj se v občini da prednost perspektivnim panogam, kot so npr. sadjarstvo, vinogradništvo, predvsem pa prašičereja, ki bo, če bo prevladal

razum, počasi zamenjala farmsko proizvodnjo. Živinoreja pa naj bi se čimbolj razvijala v hribih, saj vemo, da lahko nastopijo problemi pri hiperprodukciji mleka. Spodbujati bo nujno tudi dopolnilne dejavnosti. Nič pa ni bilo storjenega za razvoj vinogradništva, ki je bilo nasploh zapostavljeno, precejšnje krivdo za to bi lahko pripisali tudi nosilcu razvoja kmetijstva v občini. Ob tem razmišljanju sem se zaustavil, ker sem mnenja, da se nekateri ukrepi pripravljajo zahvaljujoč ravno delovanju Kmečke zveze.

Še nekaj bi rad poudaril: da smo končno uspeli (kar prejšnji, tako opevani oblasti, ni uspelo) kmetijstvo v obravnavanju naravnih katastrof izenačiti z ostalimi občinami. Pri poplavih se je to že precej lepo pokazalo, medtem ko za sušo to žal ni uspelo. Končno smo tudi Krščani uspeli priti v kategorijo demografsko ogroženih področij republike, vsaj z delom občine. **Predlagam pa, da danes sprejmemo pobudo za izpeljavo postopka, da se občina Krško kot celota proglasi za demografsko ogroženo — zaradi znanega ekološkega položaja.**

Z delom naše republiške organizacije nismo najbolj zadovoljni, saj so nas ob volitvah preveč odrinili, tako da nimamo svojega poslanca v republiški skupščini, čeprav smo ravno Posavci prispevali pomemben delež glasov. Ravno tako bi želeli, da naši poslanci postanejo bolj prodorni pri izpeljavi in pripravi kompletne kmetijske zakonodaje in na ta način tudi sistemsko rešijo položaj kmetijstva in kmetstva. Mnenja smo, da tudi v kmetijskem ministrtvu preveč nasedajo obstoječim monopolnim strukturam, ki trdijo, da bo v Sloveniji padla proizvodnja hrane, če pride do vračanja lastnine. Mi pa vemo, da bi bilo to potrebno čim prej storiti, pa četudi najprej samo na gmajnah, ki so še pred nedavnim povzročale toliko hude krvi. Da to ni res, pogledimo na vzhod in na zahod, pa bomo hitro ocenili, kaj bo. Potrebno bo hitro ukrepati, da ne bo prepozno. Poleg ostalih nepravilnosti je tako razmišljanje tudi krivo za previsoko ceno domače hrane...«

Slovenska kmečka zveza — Ljudska stranka
Podružnica Krško

Zadeva: pobude skupščini občine Krško

Na osnovi sklepov 2. občnega zbora krške podružnice SKZ — LS dajemo skupščini naslednje pobude:

1. Občina Krško naj se proglasi za demografsko ogroženo v celoti zaradi že znanih ekoloških problemov. Preko delegatskega sistema naj se sproži postopek za spremembo zakona.

2. Čim prej naj se reši vprašanje ekološke rente, pri tem pa je potrebno primeren delež zagotoviti kmetijstvu, ki je še sedaj prizadeto. Pripravi naj se ustrezen predlog.

3. Takoj naj se poenostavijo postopki v zvezi z izdajo ustrezne dokumentacije za gradnjo kmečkih poslopj. Razreši naj se tudi dilema o tem, ali sme biti kmet na vasi in normalno razvijati svojo proizvodnjo ali pa se mora umakniti pred nekmečkim prebivalstvom, ki se je praviloma v vasi naselilo pozneje. Dokumentacija za kmečke objekte mora biti rešena v 7 (sedmih) dneh.

4. Glede na dejstvo, da smo se nekatere stranke takoj preselile v nove prostore in s tem omogočile normalno delo upravnim organom, zahtevamo, da enako store tudi ostale stranke, ki se bodo pač morale sprijazniti s tem, da je treba dati novim demokratičnim tokovom prednost in se držati reda.

5. Poizkuša naj se rešiti problem vračanja lastnine, vsaj na vračanju t.i. gmajn in ostalih zemljišč, ki so bila v lasti različnih agrarnih skupnosti.

6. Izvršni svet naj še poizkuša zagotoviti sredstva za blaženje posledic suše, ki je bila v preteklem letu in se njene posledice še sedaj kažejo v vsej svoji grozovitosti, ker ljudje enostavno nimajo več s čim krmiti živine in se je osnovna čreda že pričela manjšati. Sredstva naj se iščejo na Republikli, če to ni možno, naj se poizkuša najti primerna oblika nadomestila v občini. **Predsednik podružnice:** Krško, 21. 3. 1991

Branimir Vodopivec

Branimir Vodopivec, novi predsednik krške podružnice SKZ—LS:

»Dela nas čaka veliko, saj so časi težki. Za članstvo in volilce se bori vseskozi, in ne le pred volitvami!« Po njegovem prepričanju njihovo članstvo tepe vseskozi to, ker je premalo izobraženo. Zimske večere bi morali zato čim bolj intenzivno izkoristiti za usposabljanje za vsa možna področja: gospodinjstvo, vinogradništvo, živinoreja, čebelarstvo... »Tovarni gnojil v Kutini smo z vsako vrečo kupljenega gnojla pla-

čali dodatno še za investiranje v proizvodnjo. Sedaj oni prodajajo ta isti gnoj v Avstrijo ceneje kakor nam, na koncu bomo pred dejstvom, da smo investirali v tovarno v tuji državi, surovinsko bazo ima pa tam, kjer bi jo imeli tudi mi: v Afriki. Tudi sredstva, ki smo jih doslej vlagali na primer v Kosovo, bi dala veliko več, če bi jih vložili pri nas. Od njihovih sadov bi lahko živeli bolje mi in nerazvitim bi veliko lažje pomagali.

Naša panoga se mora sama preživeti in ob sedanji razdrobljenosti parcel (v povprečju ima kmetija 2,5—3,5 ha) pšenica za to vsekakor ni najboljša, ker ne moremo tekmovati z jugom. Moramo se usmeriti v kulturo, ki terja veliko znanja in dela, saj to daje ceno in dobiček. To pomeni zelenjadarstvo, sadjarstvo, vinogradništvo.

Ne moremo se tudi ogniti nuklearki. Zaradi njene bližine je vsaka parcela, od koder se ta naprava vidi, samodejno razvrednotena za 25 %. Zato si nikakor ne smemo privoščiti, da bi bili v davkih izenačeni z ostalimi. Ravno tako bi morala biti renta namenjena izboljšanju našega položaja, saj smo mi obsojeni, da živimo na svojih domačijah. Žal so doslej predvsem vlagali v stanovanja in v mestna središča, kjer imamo naseljeno našo jaro gospodo, ki se pa lahko kadar koli odseli drugam. Brez problema in brez zadržkov!«

Zavarujte sadno drevje in žito

Predpomladansko škropljenje jablan

»Zaradi toplega vremena je v zadnjih dneh razvoj jablan kar hitro napredoval in je ponekod že dosegel stadij, ki je primeren za predpomladansko škropljenje. Tega naj bi opravili do stadija mišjega ušesa (stadij C—C3 po Fleckingerju).

Če obstajajo rezultati kontrole vejic, se pri odločitvi o predpomladanskem škropljenju ravnamo po njih. Kjer teh rezultatov ni, se odločamo na podlagi stanja v preteklem letu. S kombinacijami mineralnega olja in fosfornege insekticida (npr. olje folidol, oleoekalux in podobni pripravki) bi bilo smiselno škropiti samo, če obstaja nevarnost močnejšega pojava listnih uši, kar se da ugotoviti na podlagi zimskih jajčec, in če obstaja nevarnost ameriškega kaparja, kar lahko presodimo na podlagi lanskega napada. Samo zaradi rdeče sadne pršice se s temi pripravki ne splača

škropiti. Priporočamo pa jih, kadar obstaja nevarnost napada jablanovega cvetožera, torej le v nasadih, ki so v bližini gozdov. S strokovnega stališča je pravilneje škropljenje opraviti čim pozneje, vendar do stadija mišjega ušesa. Kdaj bo ta stadij, je nam nemogoče ugotoviti, saj je to odvisno od lege, sorte in drugih dejavnikov. Zato mora čas škropljenja določiti vsak pridelovalec sam.

Kjer ni nevarnosti jablanovega cvetožera, se je pri pomladanskem škropljenju primerneje odločiti za uporabo pripravkov samo na osnovi mineralnega olja (belo olje, frutapon), ki so s stališča okolja neprimerno bolj sprejemljivi. Kažejo zelo dobro delovanje proti jajčecem listnih uši in rdeče sadne pršice, zadovoljivo pa delujejo tudi proti ameriškememu kaparju.

Za nasade, ki so v integriranem pridelovanju jabolk, veljajo posebne določbe, ki so bile dogovorjene.

Askospore (zimski trosi) škrlupa hitro dozorevajo in kaže, da bodo letos dokaj zgodnje. Prav zato bi bilo smiselno dodajanje bakrovega fungicida pri predpomladanskem škropljenju ali pa vsaj organskega fungicida.

Zatiranje plevelov v strninah

Najbolj nevaren plevel v žitih je smolenc (maček). Če najdemo v posevkih eno rastlino smolca na 10 kvadratnih metrov, kar pa je praktično vedno, moramo uporabiti herbicide.

I. V času razraščanja žit je najbolj priporočljiv DICURAN FORTE, 1,5—2 kg/ha, ki uniči ozko- in širokolistne plevelce. ANITEN MPD, 4 l/ha, in ANITEN D S, 3 l/ha, zatirata širokolistne plevelce. Pri uporabi anitena moramo paziti, da ne škropimo v času, ko so temperature prenizke.

Možna je še uporaba nekaterih drugih pripravkov, kot so dicofluid combi, quarz, deherban combi, lentagran plus itd.

II. V času kolenčenja je možna še uporaba BASAGRAN-a DP.

III. Do začetka klasičenja pa lahko škropimo še s STARANE 250, 0,9 l/ha, ki zelo dobro zatire smolenc.

Svetovalna služba

Otto Sevšek je priredil

Že drugo Žolnirjevo zimsko likovno kolonijo

Tokrat je bila še na koncu februarja, v prihodnje pa jo bodo skušali dosledno pripravljati takoj po novem letu. Gre za Žolnirjevo likovno kolonijo, za zimsko, kot poudarja organizator: gostinec, uspešen poslovnež in turistični delavec, gospod Otto Sevšek iz Kostanjevice. Kostanjevica z okoličje je v snegu posebno zanimiva, zato skušajo v gostilni Žolnir zbrati krajinarje in jim omogočiti, da pokažejo svojo ustvarjalno moč, da se družijo med seboj in se potem predstavijo javnosti. Spretnosti prenašanja vseh mogočih odtentov beline na platno letos pač niso mogli pokazati, ker se rok kolonije in snežna sezona nekako nista uskladila, bo pa gostilna Žolnir skušala ohraniti tradicijo kolonije in ni šment, da ne bi vsaj tu in tam kako zimo «nabavili» tudi snega.

Idejo sta izoblikovala skupaj s kostanjeviškim likovnikom, akademikom Jožetom Marinčem. Na razpis so se odzvali večinoma akademiki, prispevajo svoj material in talent, organizator pa štiri- do petdnevni pension s prenočiščem, gostoljubje ene najboljše gostiln pri nas. »Prostora je čez zimo dovolj (24 postelj) in tudi osebe lahko najde za silo dovolj časa, da se vsi skupaj posvetimo izvedbi kolonije. Le malo nam za prostor trda prede ob zaključku prireditve, ko je treba uskladiti razstavo slik, zaključno prireditve, sprejem vseh različnih povabljenec, družabno srečanje...« pravi Otto Sevšek. Takrat imajo vsi polne roke dela, končno se mora tudi kuhinja izkazati in udeleženci pravijo, da to v celoti drži: umetnost na stenah, umetnost na mizah.

»Naš cilj je, da malo predstavimo našo hišo in očitno določen uspeh pri tem imamo: letošnji odziv je bil večji od lanskega.« razmišlja zagnani Otto. Go-

Mecena Žolnirjeve likovne kolonije, Fanika in Otto Sevšek, sta svojo gostilno proslavila že s kakovostjo, pa kljub temu ne odnehata. Zavedata se, da je najslabše spati na lovoričkah. So pa časi težki. Z Ottom sva se pogovarjala osmega marca, v lokal ali iz njega je šlo le dvojce ali troje družb, vsega skupaj največ deset ljudi! »Včasih se je dan žena proslavljaj skoraj bolj temeljito kakor novo leto,« je komentiral Otto. »Časi so slabi, ljudje so brez denarja. Prepričan pa sem, da tudi ko bo začel standard ponovno rasti, za gostince ne bo nikoli več nazaj starih časov. Vse bo drugače!«

Se je potem čuditi, da se pri Sevškovih nekako ne morejo prav navdušiti, da bi razširili gostinski prostor, da drugi naši gostinci odhajajo s trebuhom za kruhom! To samo figurativno! Investirajo namreč tam, kjer se jim to izplača: na senčni strani Alp. Tudi tamkajšnji državi se gotovo izplača. Le kdaj bo naša država končno pogruntala, kaj se njej izplača? (Foto: Slavko Sintič)

(Foto: Slavko Sintič)

stilna Žolnir je v slovenskem prostoru znana in tega se zavedajo, je pa prav, da občasno svoj sloves osvežijo. Zato se je treba dogovarjati, z nečim nstopati. Prav se mu zdi, da to, s čimer so začeli in kjer imajo že izkušnje, tudi v prihodnje obdržijo. Zaveda se, da v časih, ko denarja povsod primanjkuje, trpi tudi kultura, in prav se mu zdi, da, čeprav z manjšimi sredstvi, ki so pač na voljo, obdržimo kulturo vsaj pri življenju. »S popolnim omrtvičenjem kulturne dejavnosti bi zanesljivo izgubila pri ugledu tako Kostanjevica kakor tudi naša hiša.« se zaveda in hkrati opravičuje svoje mecenstvo. »Investicija sicer res je, a kasneje bi se vsaj delno morala povrniti: dela ostanejo, čez deset, dvajset let bodo morda tudi imela povsem drugačno vrednost kakor danes. Mi kot organizatorji smo si izgovorili prednost, da

prvo sliko odkupimo za 200 DEM, pri ostalih delih pa imamo prednost izbora in nakupa, po normalni prodajni ceni. Kljub temu se nam zdi prav, da omogočimo nakup slik še drugim, da jih razširijo v slovenski prostor. Končno je to prodajna razstava, ljudje si hodijo slike ogledovat in precej jih je že tudi prodanih.

Letošnje Žolnirjeve zimske likovne kolonije so se udeležili: **Mirna Pavlovec, Martina Koritnik-Fajt, Wang Huiqin, Tomaž Perko, Alojz Konec, Jože Kumer in Jože Marinč.** Na otvoritvi razstave (2. marca) je njihova dela predstavil umetnostni zgodovinar iz Novega mesta, **Jožef Matijević,** v programu, ki je privedel popestril, pa so sodelovali gledališki igralec **Jurij Souček, pevka Stanka Macur** ob klavirski spremljavi **Janka Avsenaka** in citrar **Miran Kozole.**

Del vesele družbe ob zaključku Žolnirjeve zimske likovne kolonije. Vrsta umetnikov, njihovi prijatelji, poslovni partnerji zakoncev Sevšek... V tej gostilni ni videti, kako je, sicer opevana kot dolenski biser, Kostanjevica na Krki v bistvu v razsulu. Razdrte hiše, zanemarjeni, v plevel zarasli vrtovi, da o električni in vodovodni napeljavi, kanalizaciji in cestah niti ne govorimo. Kdo bo zmogel poguma, da bi se vsega tega postopoma lotil? Kljub temu pa obstaja tudi vizija. V teh dolenskih Benetkah bi verjetno marsikateri umetnik rad najel atelje. Sprva verjetno zato, ker bo prišel v lepo naravo, pa še ceneje bo kot v velikem mestu. Potem bodo prišli drugi, ki že ne bodo več spraševali po ceni. Za njimi bodo prišli kritiki, prijatelji, firbci, romantiki kar tako, trgovci, umetniki vseh ostalih profilov... Občasno ali ne — tu bodo, potrebovali bodo hrano, pijačo, zabavo, drobne, vsakdanje stvari, spominke... Ne le izdelke domače obrti. Tudi dragocenosti. Končno, zakaj ne bi bila lep spominke na izlet v Kostanjevico slika, kupljena pri mladem umetniku v ateljeju? Celo znamenite in kakovostne likovne zbirke, ki so sedaj na voljo v številnih kostanjeviških salonih, v gradu, v depojih, bodo končno čisto drugače zaživele. Kdo bo prvi pogruntal, da ni cilj vsega tega bogastva, da je na ogled organiziranim skupinam turistov in šolarjev, ki jih vodiči ženejo iz prostora v prostor, nato nazaj v avtobus in hajd naprej! Na Zahodu, kamor smo baje namenjeni tudi mi, uspešni ljudje z umetnostjo služijo, ker je tam (tudi) to njen namen. Ker so temu podredili organizacijo celotnega posla in življenja. Otlo in Fanika Sevšek sta storila prvi korak. Kdo bo upal storiti naslednjega in naslednjega in še...? Vem, da se v teh časih to sliši hudo noro, a svet se razvija zaradi doseganja nemogočih ciljev.

Bianchi in Delta team zagotavljata program kakovostnih koles

»Ko po vsej Sloveniji iščemo poti našega vstopa v Evropo, ko iščemo predvsem možnosti našega gospodarskega sodelovanja s tem prostorom, bomo morali v marsičem spremeniti svoje delovne, poslovne in druge navade. Delati in misliti po evropsko pomeni tudi današnji dogodek, ki nam ga je pripravilo zasebno podjetje za trgovino, kooperacijo in proizvodnjo — DELTA TEAM. Njegovo zastopništvo ugledne italijanske firme BIANCHI na jugoslovanskem trgu ni samo pot k pravemu podjetništvu, marveč je tudi koristno dejanje. Pri tem mislim na slovenski in jugoslovanski kolesarski šport, ki mu je odslej na voljo vrhunska tekmovalna oprema, kar naj bi zagotovilo izboljšanje pogojev za njegov razmah in kakovostno rast. Ob tem bi veljalo opozoriti še na nekaj — opozoriti vse tiste, ki bi želeli v Evropo, a žal na naš utečeni način, s katerim tja ne bomo prišli in ne sodimo. Pravo podjetništvo ni in ne more biti tisto, ki samo proizvaja in prodaja. Pravo podjetništvo mora tudi nekaj dajati in se zavedati, da mu tisto, kar daje, lahko prinese še kako velike posredne in neposredne koristi. Dejanje, kakršnemu smo danes priča, je v evropskem podjetništvu običajno, je reklama in sponzorska poteza hkrati, je že dolga desetletja utečena pot — žal ta čas za nas še nekaj izrednega.«

Skupinska slika obdarovancev z meceni — v prvi vrsti (od leve): **Marko Tomše, Angelo Trapletti, Bojan Gričar,** v drugi vrsti (tudi od leve): **Damjan Četrtič, Anton Pleterski** (predsednik Kolesarskega kluba Videm), **Tomaž Malik, Vojko Omerzu, Jože Županc, Dario Maiuolo, David Dremelj in Felice Gimondi.** Fantje v dresih so seveda kolesarji Vidma, gospod Gimondi pa je ob napovedovanju novih uspehov Bianchijevih tekmovalcev izrazil upanje in željo, da bi v njihovih vrstah kmalu lahko srečali tudi katerega od naših kolesarjev, ki so tisti dan prejeli njihova tekmovalna kolesa.

S temi besedami je predsednik SO Krško Vojko Omerzu pozdravil vse, ki so se zbrali (13. marca 90) v krškem Delavskem domu na slovesni promociji koles tovarne Bianchi. Predstavitve so podjetni poslovneži opravili kar se da učinkovito in prijetno, hkrati pa so poskrbeli, da se bo z njihovim proizvodnim programom in s kakovostjo izdelkov Bianchi seznanila tudi širša javnost. Dva in dvajsetim kolesarjem, najboljšim tekmovalcem, ki vozijo za Krško Novo mesto, Merx Celje, Savo Kranj, Metaliocommerce Zagreb in Videm Krško, so podarili dirkalna kolesa iz svoje proizvodnje. Izmed Krčanov so jih prejeli Jože Zupanc, Damjan Četrtnič, Tomaž Malik, David Dremelj in Igor Kogoj.

Cilj prireditve je bil predstaviti del novosti iz proizvodnega programa Fabbriche Italiane Velocipedi Edoardo Bianchi S.P.A. in hkrati javnosti povedati, da je za prodajo njenih izdelkov v Jugoslaviji pooblaščen Krško podjetje Delta team d.o.o., ki ima svojo prodajalno v nekdanjih prostorih knjižnice. Osnovna dejavnost tega lani ustanovljenega podjetja je trgovina (na debelo in drobno) s kakovostnimi dvokolesi iz programa že omenjene tovarne Bianchi ter motornimi kolesi japonske Yamaha. Pri obeh proizvajalcih imajo Krčani sklenjeno pogodbo o generalnem uvozništvu in distribuciji za celotno Jugoslavijo. K prodaji dvokoles in motorjev sodi seveda še obsežen seznam nadomestnih delov, dodatne opreme, obutve, oblačil in vsega ostalega, kar sodi k temu športu, in v Delta teamu so poskrbeli, da našim športnikom po te malenkosti ne bo treba več romati »na konec Tržaške ali Celovške ceste«, kot se je izrazil eden izmed udeležencev predstavitve.

V krški prodajalni si lahko ljubitelji izberejo enega izmed sedemdesetih modelov koles Bianchi-ja ali njegovih tovarn Puch (v Avstriji) in Legnano (v Italiji), kar pomeni možnost, da pridejo na svoj račun vse interesne skupine, od navadnih rekreativcev do najboljših športnikov. V servisno mrežo so vključili nekdanje najboljše domače tekmovalce Jožeta Smoleta, Vlada Fumiča in Bojana Udoviča. Servisno mrežo, nadomestne dele in konsignacijsko skladišče imajo tudi za motorje. Kar med sedemnajstimi modeli Yamaha bodo kupci lahko izbirali.

Slovenski ciklokros Igorju Kranjcu

Kolesarsko društvo Videm je 17. marca na Narplu organiziralo slovensko prvenstvo v ciklokrosu. Udeležba je bila bolj skromna, zato tudi hude konkurence ni bilo, zato so mladi tekmovalci Vidma priložnost dobro izkoristili. Pri pionirjih sta prvo in tretje mesto zasedla Vidmovca Dejan Gošek in Primož Gabrič, drugi je bil Zlatko Erjavec iz Tropovcev. Med mlajšimi mladinci je zmagal Damjan Četrtnič, drugi je bil Marjan Požun (oba Videm) in tretji Simon Tornar iz Tropovcev. Jože Zupanc in David Dremelj sta se uvrstila na prvo in tretje mesto med starejšimi mladinci, drugo je zasedel Bernard Omar iz Tropovcev. V članski konkurenci je zmaga pripadla Igorju Kranjcu, sedaj članu Asa, drugi je bil njegov klubski tovariš Janez Božič in tretji Marjan Zupančič iz ekipe Bleda.

V sedemdesetih letih so Bianchijevi profesionalni kolesarji vladali na tekmovalni sceni, zadnji čas pa sijajnih rezultatov ni bilo več tako veliko. Zato so se v tovarni odločili odgovoriti na izziv novega časa: mountain bike. Imajo poklicno testno skupino kolesarjev, ki naj ta izdelek v vseh izvedbah ponese tako v javnost kakor tudi nazaj na zmagovalne stopničke svetovnih prizorišč. Na ta svoj program so sila ponosni. Felice Gimondi, direktor tekmovalnih ekip, je pred krškim delavskim domom pokazal, da še vedno ni od muh — na enem od novih gorskih koles.

Angelo Trapletti, predsednik firme Bianchi, ki je v bistvu nadomeščal svojega preobremenjenega sina, komercialnega direktorja v podjetju, in edina športnica, ki je prejela v dar tekmovalno kolo, sedemnajstletna novomeščanka Marija Krnc. Gospod Trapletti je navzočim mladim športnikom toplotno priporočil za zgled njihovega vodjo športnega programa Feliceja Gimondija, nekdanjo legendo italijanskega kolesarskega športa, njegovo trdnost, umirjenost in človeškost.

Tovarno F.I.V. Bianchi je leta 1885 ustanovil Edoardo Bianchi in petnajst let kasneje je na svetovni razstavi v Parizu njihovo kolo že nosilo zmagovalca dirke. Gian Fernando Formatelli je osvojil Grand prix mesta Pariza. Danes imajo tovarne v Trevigliu, v bližini Rima, v Lednanu, v Avstriji... Svoja kolesa prodajajo pod znamkami Bianchi, Legnano, NTH, Chiorda, Wolset in Touring.

Javna zahvala za razumevanje upnikom:

Pri deblokiranju Vidmovega žiro računa

Novi Vidmov šef za stike z javnostjo je (očitno) gospod Franci Zavrl, firma je 8. marca letos po daljšem času deblokirala žiro račun — tudi — zahvaljujoč razumevanju nekaterih upnikov, proizvodnja celuloze je v težavah zaradi zapletov pri nabavi lesa, medtem ko papirja ne zmorejo narediti toliko, kot bi ga lahko prodali, zato se morajo sila potruditi, da čim prej zaključijo obnovo papirnega stroja št. 1 in da iz njega navijejo prve tamburje papirja. To bi bilo, na kratko, poročilo z zadnjega razgovora novinarjev in vodilne ekipe Vidma, 21. marca 1991.

Razgovor z novinarji v Vidmu (od leve): Bogdan Romih, Franc Zavrl, Franc Čargo, Marjan Gelb.

Odprih obveznosti do dobaviteljev ima Videm za okoli 37 milijonov USD, od tega je za 30 milijonov USD zapadlih obveznosti. Odprih terjatev je še vedno manj kakor obveznosti! Kupci so jim dolžni za 30 milijonov USD, od tega pa je za 14 milijonov zapadlih terjatev. Kratkoročna zadolženost podjetja Videm je relativno nizka in je padla od 25 (septembra '90) na sedanjih 15 milijonov USD. Nastaja zamuda pri financiranju PS 1. Za dokončanje investicije potrebujejo še okoli 110 milijonov din. Ta sredstva bo Videm moral pridobiti hkrati z ohranjanjem likvidnosti oziroma deblokiranosti žiro računa. Svež kapital si bodo skušali pridobiti z dokapitalizacijo, odprodajo poslovnih in neposlovnih sredstev, z dezinvestiranjem. »Res sem za letos napovedal, da bo Videm svetovna firma z udeležbo tujega kapitala. Nisem pa mogel predvideti, da bodo v Beogradu prišli na ulice tanki. To je podrlo račun,« je pripomnil generalni direktor Vidma, **Franc Čargo**. »Sicer pa so naše proizvodne zmogljivosti razprostrane. Na roko nam gredo domače politične razmere, demokracija požira veliko papirja za vse vrste tiskanih informacij.« V Jugoslaviji raste potrošnja papirja s 6 do 8-odstotno stopnjo, na svetovnem trgu so cene narasle že za 15 %, v Kanadi zaradi stavke papirničarjev stoji že 30 % proizvodnih zmogljivosti... Če bi PS 1 že obratoval, bi lahko že služil devize!

Je pa proizvodnja celuloze v težavah zaradi zapletov pri nabavi lesa. Uvoženi je drag, v bližini pa vlada zakon o moratoriju na sečnjo gozdov (v Sloveniji) in organizacijske spremembe ter (vsaj malo) izsiljevanje na Hrvaškem, kjer je vsa ta leta Videm investiral v gozdove, svojo surovinsko bazo. Sedaj nameravajo »pospraviti« lesni prostor, po-

tem pa se bodo lotili remonta proizvodnih zmogljivosti celuloze, okoli 200 zaposlenih v tem obratu pa bodo za 3 tedne poslali domov na čakanje, z 80-odstotnimi plačami.

Gospod Čargo še vedno vztraja pri svoji dosedanjih trditvi, da Videm tehnoloških presežkov delovne sile ne bo imel! Sicer pa čaka VSE ljudi v podjetju predvsem veliko učenja: tujih jezikov, ekonomije, novih tehnologij, trženja, propagande, kibernetike, informatike, logistike... To je dejstvo, ki se ga ta, prvi mož Vidma, še kako zaveda od samega začetka, a očitno se ga občasno zave še nekoliko globlje! Verjetno takrat, ko mu za kako nalogo zmanjka ustreznih, sposobnih ljudi. »Ne zmoremo vzporedno peljati nekaterih stvari, ki bi jih morali,« se pritožuje. »Pred nami je proces lastninjenja, obnova belilnice in še druge reči, a zaradi preobremenjenosti si moramo cilje zastavljati zaporedno.« Mnogi njegovi delavci še vedno ne vidijo, da se denar, profit ne ustvarja za stroji, pač pa drugje, predvsem pa tam, kjer je znanje. Še vedno slišimo pripombe, da je v pisarnah preveč ljudi!

Sicer pa so v **upravni odbor Vidma d.o.o.** imenovani: **dr. Marko Kos**, direktor razvojnega inštituta Litostroja in univerzitetni profesor — za predsednika, za člana pa **Miloš Kovačič**, generalni direktor tovarne zdravih Krka Novo mesto, **Maks Kocbek**, direktor firme Hago iz Celovca, **dr. Dejan Avsec**, direktor LB—Poslovne banke Krško, in **Franc Pipan**, odvetnik, ki ga je predlagal sindikat delavcev Vidma. V **upravni odbor TES Brezistanica d.o.o.** pa so imenovani **Franc Puhner**, **Milan Šetinc** in **Marjan Gelb**.

Poslušalci studia D za poplavljenec Ves denar je že razdeljen

Poslušalci novomeškega Studia D so konec lanskega leta zbirali denar za ljudi, ki so jih prizadele poplave v Posavju. Od zbranega denarja so v Krškem prejeli 200.000 din. V Centru za socialno delo Krško so se odločili, da ta denar namenijo tistim, ki so jih poplave najbolj prizadele in ki žive v težjih socialnih razmerah. Celotni znesek so že razdelili. Dobil ga je 11 družin za ureditev novih stanovanj, nakup gradbenega materiala in stanovanjske opreme.

Večino zbranega denarja so prejele štiri družine, ki so živele v stavbi na Ribiški 2, in družina Kolman iz Pesjega, katere stanovanjska hiša je bila popolnoma poplavljenca. Stanovanja za poplavljenec z Ribiške so odstopili podjetje Videm, Pionir, Upravni organi SO Krško, eden je dobil solidarnostno stanovanje. Z denarjem, ki so ga podarili poslušalci novomeškega radia, so ta stanovanja uredili in delno opremili. Anton Radi in Jože Pirca sta prispevala svoj delež pri obrtniških delih. Z najnujnejšim je pomagal tudi Rdeči križ. Manjši del zbrane vsote, 37.500 din, so razdelili še šestim družinam za nakup stavbnega pohištva in kurjave.

Kako dragocena je bila ta pomoč v časih stiske, niti ni treba posebej poudarjati. Center za socialno delo Krško je hvaležen vsem, ki so darovali v tej humani akciji.

Turistično društvo Krško:

Občni zbor

Neletni zbor krškega turističnega društva (26. februarja 1990) in ne prva seja upravnega odbora nista dala odgovora na vprašanje, kdo naj bi prevzel vodstvo društva. Kandidati, ki naj bi postali predsedniki, se te dolžnosti otepaajo, drugih pa očitno nihče ni predlagal. Sicer pa je razprava na občnem zboru, razen izvolitve vrste organov, ki jih tako društvo ima, pokazala, da bi bilo tako za predsednika kakor za celotno društvo dela vrh glave dovolj.

Tombolo, ki se je nekoč že pokazala kot vabljava prireditve, naj bi skušali obnoviti, čeprav v časih, ki jih sedaj živimo, kaj slabo kaže, da bo akcija uspešna. Več skrbi naj bi posvetili tudi prireditvam etnografsko-folklornega značaja, glede na to, da smo v bistvu vsi na podeželju, pa naj bi se prilagodili večini populacije in ponovno skušali organizirati nekdanji kmečki praznik. Zanimariti ne bi smeli tudi organizacije izletov, obiskov prireditev in predavanj, varovanja kulturne in naravne dediščine...

Nekatere akcije naj bi izhajale iz sedanje podobe mesta Krško in okoliških krajev. S tem so razpravljali imeli v mislih organizacijo očiščevalnih akcij, spodbujanje aktivnosti za odpravljanje onesnaževanja preko lokalnega TV programa, opozarjanje na negativne pojave, predlaganje krajevnim skupnostim in krškemu Kostaku konkretnih ukrepov za povečanje čistoče, odpravo divjih odlagališč, ustanovitev komunalnega redarstva... Dobršen delež energije naj bi turistično društvo namenilo tudi izdelavi turističnega vodiča za območje, ki ga pokriva s svojo dejavnostjo, prodoru na program lokalne televizijske mreže z rednimi oddajami o svojih akcijah in urejanju okolja ter postavitvi informativnih turističnih tabel.

Uprava za notranje zadeve v Krškem:

V Posavju še vedno upada število kršitev, a v slabih časih so gostilne vedno polne

Med kršitelji javnega reda in miru prednjačijo Slovenci, se pa ta dejanja ponovno selijo iz zasebnih stanovanj v javne lokale

Že predlani (1989) so delavci posavske uprave za notranje zadeve ocenili, da je bilo na področju njihovega dela to leto ugodnejše kakor tisto pred njim (1988). Lansko, 1990., pa je bilo še za spoznanje mirnejše, torej se očitno upadanje števila najrazličnejših kaznivih dejanj nadaljuje. Vprašanje je sicer, kako bodo ljudje, tako v posavskih občinah kakor tudi v sosednih večjih centrih in tisti, ki samo mimo potujejo po avtocesti ali železnici, reagirali na vsestransko zaostrovanje razmer, padec standarda, politična trenja... in kje se bo vse skupaj odrazilo. Za sedaj je namreč obveljalo pojasnilo načelnika UNZ Rajmunda Vebera, da ljudi na našem območju nekoliko rešuje njihov status polproletarcev. Prvič si osnovno hrano vsaj za silo pridelujejo sami, ob tem jim pa (po naši skromni oceni) zaradi obilice dela zmanjkuje časa še za karkoli drugega.

Vsekakor veljajo številke, ki povedo, da je bilo leta 1990 (v primerjavi z letom poprej, t.j. 1989) manj kaznivih dejanj (6 %), manj prekrškov na področju javnega reda in miru (za 7 %), manj prometnih nesreč in v njih za 40 % manj mrtvih udeležencev. Analize kažejo, da 67 % udeležencev kaznivih dejanj ni iz Posavja, pač pa iz Zagreba in iz BiH, da je med njimi veliko povratnikov in da je bilo lani uspešno raziskanih 57,3 % kaznivih dejanj ali za 3 % manj kakor leto pred tem.

Prometnovarnostno poročilo je menda letos najugodnejše v primerjavi s celotnim časom, kolikor v Krškem obstaja uprava za notranje zadeve. Število hudih prometnih nezgod je bistveno manjše tudi na avtocesti Ljubljana—Zagreb, čeprav ni pričakovati, da bi republiška akcija »MINUS 10 % — Alkohol in prometu — ne, hvala!« segla tudi

Rajmund Veber,

načelnik UNZ Krško: »Odstotek nezaposlenosti naglo narašča. Paradni konji Posavja so v klavnic in čakajo nas hudi socialni pretresi. Doslej nas je nekako reševalo ruralno okolje in to, da je naše prebivalstvo polproletarsko. Tudi šestmesečna nadomestila so nekoliko blažila stisko. Pravo stanje bomo šele videli...«

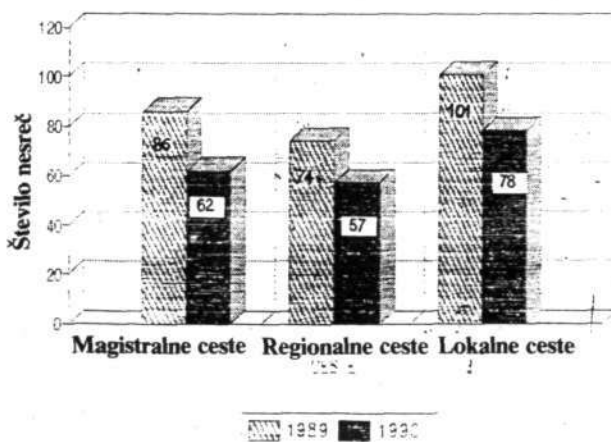
do tranzitnih potnikov na njej. Se je pa očitno ta akcija obnesla na lokalni ravni, vsaj po rezultatih sodeč, ker je bilo nesreč manj za 24 %. Leto 1989 je menda bilo prometnovarnostno najslabše, medtem ko je bilo lani za 34 milijonov DEM manj škode, ki je nastala v prometnih nezgodah. Delavci krške UNZ so opravili 25 preventivno-varnostnih prometnih akcij, v dvanajstih je sodeloval tudi helikopter njihove službe, v akciji »1.000 brezhibnih vozil« so dvajsetim voznikom podelili nagradne kupone Zavarovalne skupnosti Triglav. Opravili so 3.325 preizkusov alkoholiziranosti in med

Miha Molan,

načelnik inšpektorata milice UNZ Krško: »V začetku aprila letos pričakujemo otvoritev novih prostorov oddelka prometne varnosti in s tem izboljšane delovne pogoje... Zabeležili smo 9 primerov onesnaževanja voda, pogin rib, in večinom gre za pronicanje fekalij skozi talne plasti. S temi dogajanjem lahko naši delavci pač le seznanijo medobčinski inšpektorat, drugih pristojnosti pa nimajo. Ukrepali bi sicer lahko pri nepravilnem odmetavanju odpadkov, ker pa ni urejenih odlagališč, smo tudi tu nemočni. Veliko dela smo vložili v humanitarne namene, preko 2.500 ur je šlo za pomoč ljudem, iskanje in podobne stvari, ki sicer ne sodijo v naš delokrog, so pa potrebne in pomembne.«

Prometne nesreče po cestah v UNZ Krško v letih 1989—1990

V letih 1989 in 1990 je bilo največ nesreč na lokalnih cestah

njimi je bilo 187 pozitivnih. To nas menda uvršča v republiški vrh, v ponovljeni akciji so bili rezultati še slabši. Je pa res, da so se lotili preverjanja alkoholiziranosti voznikov tudi po lokalnih poteh, ki so menda doslej veljale za nekakšno nikogaršnje območje, kjer se pivci niso rigorozno držali vseh prepovedi, saj so bili »doma«. Za zagotovitev čim boljše varnosti otrok v prometu so delavci krške UNZ izvajali program ukrepov tudi med počitnicami. Skratka: očitno so prišli do ugotovitve, da se sam od sebe nihče ne spremeni in da ljud-

je za to potrebujejo spodbudo, takšno ali drugačno. Tako so zabeležili v Posavju 5.989 represivnih ukrepov, 12 % več kot leto prej, med kršitvami pa so najpogostejše: vožnja brez vozniškega dovoljenja ali preizkusa znanja za vožnjo z motornim kolesom, z neregistriranimi vozili, pod vplivom alkohola in vožnja v času, ko je bilo vozniku odvzeto dovoljenje (131).

V zadnjih dveh letih so delavci UNZ Krško trikrat sodelovali z medobčinskimi inšpektoratom pri preverjanju dieselskih motorjev in »nafte«, s katero jih lastniki napajajo. Letošnji pregled šele čakajo, ker medobčinski inšpektorat nima lastnih aparatov za ugotavljanje vrste dieselskega goriva in mora svoje delo uskladičiti na ravni republike. Ugotovljajo pa, da je voznikom nagnal strah v kosti novi zakon in strožje kazni za tiste, ki bi uporabljali kurilno olje.

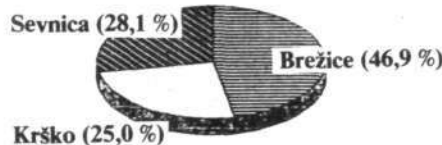

Dušan Kerin,

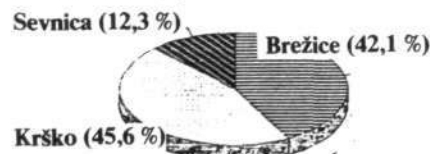
načelnik oddelka za zatiranje kriminala: »Mahinacije in transakcije pri lastninjenju šele pričakujemo, je pa res, da je problem tudi pri zakonodaji, saj sankcijski del težko izvajamo. Smo pa že uničili tudi nekaj nasadov indijske konoplje, razrešili smo dva (od treh) detomora, beležimo dva umora, 3 poskuse umora, 9 nasilniških obnašanj (leta 89: 4), 36 gozdnih tatvin... Raziskavnost je 53-odstotna, nekoliko slabša kot leta 1989.«

Delež mrtvih v prometnih nesrečah po občinah

1990

1989

Sicer pa pravijo vodilni delavci UNZ, da so prekrški v duhu časa: zakon o moratoriju na sečnjo gozdov je spravljal na površje kraje lesa, procesi denacionalizacije in lastninjenja ter ustanavljanje zasebnih podjetij krajo družbenega premoženja, ponarejanje in uničevanje dokumentov in uradnih listin ter zloraba pooblaščenega položaja... Pojavile so se pogostejše, zlasti pa organizirane tatvine vozil (končno je sedaj tudi veliko takih, ki se jih izplača ukrasti in drugje prodati), širi

se trgovina z orožjem in z mamili, kot nova oblika kriminala pa se je pojavilo goljufanje ljudi z oglasi. Bralci časopisov naročajo blago, ki ga ponudniki v oglaših silno hvalijo, plačajo vnaprej, v zameno pa ne dobijo ničesar ali pa vsaj nič takega, kar jim je bilo obljubljeno. Zgodbico zase bi lahko napisali tudi o naročnicah novih podjetnikov in o njihovem plačevanju z akceptnimi nalogi ter o praznih žiro računih nalagodajalcev.

Iz sklepov skupščine KDS:

Seznam neplačnikov bodo objavljali na internem kanalu

Skupščina uporabnikov kableskega distribucijskega sistema naše občine se je sestala na svoji tretji seji 11. marca. Sprejeli so finančno poročilo in predlog finančnega plana KDS. Obračun finančnega poslovanja je bil sestavljen samo za december 1990, ker je strokovna služba šele takrat pričela pobirati vzdrževalnino. V finančni načrt za leto 1991 je vključena nabava minimalne opreme, potrebne za delovanje tako strokovnega sistema kot službe: računalnika, telefonske tajnice, nekaj pohištva... Skupščina je sklenila tudi, da naj bi vzdrževalci imeli na zalogi komplet modulov za sprejem TV Ljubljana I, Zagreb I in enega satelitskega programa, za vsako ojačevalno postajo naj bi bila na zalogi po ena rezervna omarica in toliko kabla, da bo možno nadomestiti poškodovano povezavo med dvema ojačevalnikoma.

Prihodki so načrtovani tako, da bi morala zadostovati dosedanja vsota 70 dinarjev po uporabniku, in ob upanju, da zaradi neplačevanja ne bo treba izklopiti preveč neplačnikov. Poleg rednih funkcionalnih stroškov, vzdrževanja in zavarovanja so delegati skupščine KDS določili tudi osebni dohodek strokovnemu delavcu. Kljub temu da imamo sedaj vsi pravico do tega, da so naše plače obravnavane kot poslovna skrivnost, so ponovno nekateri bolj enaki kakor drugi: tisti, ki nimajo službe v profitnih dejavnostih, so obravnavani nekako tako, kot da si plače ne zaslužijo s kravim delom. Zato povejmo jasno, da plača strokovnega delavca ne presega neto 10.000 dinarjev in da delegati skupščine KDS za svoje delo ne prejema nikakršnega nadomestila.

Predstavniki skupščine KDS bodo občinskemu izvršnemu svetu ponovno postavili tudi zahtevo, naj se dokončno odloči o tem, kako bo organiziran celoten sistem: v javnem podjetju, delniški družbi ali družbi z omejeno odgovornostjo. Enako zahtevo je postavil že pred tem tudi svet krajevne skupnosti Krško, ki se mora sedaj, ko ni nič urejenega, ukvarjati z vso to problematiko. Mimo formalne organiziranosti bodočega podjetja pa ostaja v zraku tudi vsebina delovanja sistema. Če že obstaja in če je že bil namenjen posredovanju lokalnih informacij (zlasti ekoloških), naj bi postopoma tudi zaživel: zato bi moral dobiti nekakšen programski svet ali uredniški odbor, ki bi prevzel skrb za vsebinsko zasnovano program, organizacijo njegove izvedbe in vse ostale podrobnosti. Končno je prišla še enkrat na dan nedokončana izgradnja sistema KTV v krajevni skupnosti Dolenja vas in Leskovec. Od sklada stavbnih zemljišč sta namreč gradbeni odbor in skupščina sistema KDS dobila naslednji odgovor: »Upravni odbor sklada stavbnih zemljišč je obravnaval na seji dne 30. 10. 1990 vaši prošnji št. 3/90 in 4/90 in sprejel naslednja sklepa:

1. Sklad stavbnih zemljišč bo v okviru svojih finančnih možnosti pomagal pri dokončanju investicijskih del v Leskovcu in Dolenji vasi, vendar na osnovi natančnega prikaza predvidenih vlaganj, ki ga mora skupščina KDS posredovati. Delež vlaganj v letu 1991 bo sklad vključil v svoj program dela za leto 1991.

2. Priporočamo skupščini KDS, da takoj izvede prevzem sistemov in prične pobirati prispevek za vzdrževanje od vsakega lastnika priključka.«

Gradbeni odbor skupščine KDS je že poslal zahtevano dokumentacijo s predračunom, vzdrževalnina se tudi že pobira, upravni odbor sklada stavbnih zemljišč pa v osnutek finančnega plana sklada za leto 1991 ni vključil nikakršnih sredstev, potrebnih za dokončanje sistema KDS. Vsaj tako je moč razbrati iz gradiva, pripravljene za marčevsko zasedanje skupščine, kjer naj bi ta dokument delegati potrdili. Zahteva skupščine KDS je, da morajo še za prejšnje vlade začete investicije biti dokončane. Zato bodo kljub že enkrat postavljeni zahtevi ponovno zahtevali od izvršnega sveta in sklada stavbnih zemljišč, da to vključita v svoj program dela.

Opozorilna stavka v posavskih srednjih šolah:

Tako slabo v šolstvu doslej še ni bilo

Zaradi neurejenih razmer v šolstvu in neurejenega financiranja srednjih šol so imeli delavci vseh posavskih srednjih šol 21. marca namesto zadnjih dveh ur pouka opozorilno stavko. Na njej so ponovili svoje zahteve, s katerimi so bili že pred tem seznanili republiško vlado, republiški sekretariat za vzgojo, izobraževanje in telesno kulturo ter tudi javnost. Če oblast ne bo sprejela ukrepov, ki bi pomenili izpolnitev njihovih zahtev, opozarjajo, da bodo posegli po ostrejših oblikah protesta.

Skupne zahteve delavcev srednjih šol iz Krškega, Brežic in Sevnice so naslednje:

1. da se izpolnijo že večkrat izražene zahteve Sindikata vzgoje, izobraževanja in znanosti Slovenije, in sicer:

— da se sprejme takšna šolska zakonodaja, ki bo omogočila državljanom Slovenije izobraževanje po evropskih normah in ki ne bo diskriminirala učitelja kot nosilca te dejavnosti;

— da se sklene splošna kolektivna pogodba za družbene dejavnosti in

— da se na osnovi splošne sklenejo tudi posebne kolektivne pogodbe za posamezne družbene dejavnosti, v katerih bo zajeta specifična tehtanja; 2. da se TAKOJ pristopi k sanaciji kritičnih razmer (ugotovitev Sindikalne konference srednjih šol Slovenije v SVIZ) na področju srednjega šolstva;

3. da se TAKOJ uskladijo osebni dohodki v srednjem šolstvu z gospodarstvom (od 1. 1. 1991 naprej) v skladu z dogovorjenim indeksom 138 (za profesorja) glede na povprečje v gospodarstvu.

Prof. Majda Kolšek, predsednica sindikata SŠ Krško, te zahteve pojasnjuje takole:

»V šolstvu vlada velika zmeda in negotovost. Obljube, da se bodo uredile razmere v srednjem šolstvu, se vlečejo v neskončnost. Dela se na globalni prenovi šolstva, zanemarija pa se stanje, kakršno trenutno vlada v šolstvu, to pa je kaotično. Vlada praviloma kasni z ukrepi in bolj gasi požar, kot pa ureja zadeve. Prenovljeni programi še niso izdelani, razpisi za prihodnje šolsko leto pa so že tukaj. Šole danes sploh še ne vedo, kateri profili predavateljev bodo z novim programom postali višek; to bo postalo jasno (če bo) v zadnjem tre-

nutku. Vlada seveda ne ponuja reševanja viška delavcev.

Vlada slabo skrbi za materialno osnovo, nekatere šole niso dobile denarja za učno tehnologijo — naša šola je že med njimi. Neurejeno je financiranje šolstva navzven in navznoter. Šolstvo ne dobiva tistega deleža narodnega dohodka, za katerega smo se dogovorili. Navznoter pa je to stanje tudi skrajno neurejeno, kajti učitelji na številnih srednjih šolah dobivajo nižje osebne dohodke kot učitelji na osnovnih šolah. Tudi sicer je OD na različnih šolah različen. Trenutno vlada princip: znajdi se, kot veš in znaš. Po podatkih statistike ima zaposleni v slovenski industriji povprečno 8,9 let šolanja, za to prejema 6.500 din. Učitelj začetnik z visoko izobrazbo in strokovnim izpitom ima 6.600 din.«

Tako slabe slike stanja v šolstvu, ocenjujejo krški oziroma posavski srednješolski učitelji, doslej še ni bilo. To jim še posebej jasno dokazuje primerjava z učiteljem začetnikom na Hrvaškem, ki dobi 10.500 din, medtem ko so učitelji na Hrvaškem imeli vsa leta doslej 30—50 % nižje osebne dohodke kot naši v Sloveniji. »Kako si naša vlada predstavlja,« se sprašuje Majda Kolšek, »da bo nezadovoljen učitelj, ki meni, da je njegovo delo močno podcenjeno, popeljal slovenski narod v Evropo naslednjega tisočletja?«

Kam po osnovni šoli

V programe Srednje šole Krško se lahko vpišete do 12. aprila

V prejšnji številki Našega glasa smo objavili razpis Srednje šole Krško za vpis učencev v prvi razred v šolskem letu 1991/92. Tiskarski škrt nam je precej ponagajal, saj je tekst tako pomešal, da se je v njem kar malo težko znajti. Zato objavljamo razpis še enkrat, tokrat v skrajšani obliki.

Srednja šola Krško ponuja vpis v naslednje programe: TEHNIČNA ŠOLA: strojni tehnik, elektrotehnik, energetik, elektrotehnik elektronik

POKLICNA KOVINARSKA ŠOLA: oblikovalec kovin, preoblikovalec kovin
POKLICNA ELEKTRO ŠOLA: električar energetik, električar elektronik
DVOLETNA POKLICNA KOVINARSKA ŠOLA: obdelovalec kovin

Prijavo za vpis pošljite šoli do 12. aprila. Naslednji mesec dni, do 10. maja, pa je čas, ko boste prijavo lahko prenesli na katero drugo šolo ali pa z druge šole na SŠ Krško.

M. Plavljanič

Oddaja vlog za štipendije

Prošnje za štipendije bo sprejemal Zavod za zaposlovanje. Vloge za kadrovske štipendije je treba oddati do 15. julija in za štipendije iz združenih sredstev do 5. septembra.

Krški srednješolci so zmagali v rokometu

Učenci Srednje šole Krško so 7. marca na področnem prvenstvu srednjih šol OE Novo mesto v rokometu med 6 ekipami zasedli 1. mesto. Krško šolo so zastopali učenci Silvo Rak, Miran Sečki, Džemal Hadžiali, Darko Bratanič, Igor Martinčič, Dušan Urbanč, Iztok Kovač, Borut Arh in Jernej Potočnik.

M. P.

Tristo tisoč za raziskovalno delo

IS SO Krško je januarja objavil razpis za raziskovalne naloge za naslednja področja: inovacije in razvoj, varstvo okolja, prestrukturiranje gospodarstva, pridobivanje hrane, energija, pitna voda, zdravstvo in socialni razvoj. Do konca razpisnega roka so prispele tri prijave (in ne samo ena, kot smo napačno objavili v prejšnji številki NG). Izbira med njimi še ni opravljena — izvršni svet mora počakati do sprejetja odloka o občinskem proračunu.

Mag. Anton Mihelič iz Črnomlja je ponudil izvedbo raziskovalne naloge Razvojni potenciali nezaposlenih delavcev v občini, inž. Franc Župan iz Prekope predlaga projekt Varčevanje z energijo, dr. Sonja Levanat iz Zagreba (sicer pa rojakinja z Anovca) je prijavila predlog medicinske raziskave z naslovom Tumorji in kako jih premagati. Po oceni predlagateljev bi stroški za te raziskave znašali okoli 2,6 milijona din.

Če pustimo ob strani vsebinsko in pričakovane rezultate omenjenih predlogov in se ustavimo samo pri možnostih financiranja raziskovalnega dela, dobimo bolj žalostno sliko. **Vida Ban**, strokovna delavka sekretariata za družbene dejavnosti, je povedala, da je v osnutku odloka o občinskem proračunu za leto 1991 za raziskovanje predvidenih le 417 tisoč din. Iz tega zneska, pravi Banova, bo treba najprej poravnati obveznosti za raziskave, ki že tečejo po sklenjenih pogodbah, za raziskovalni tabor osmošolcev in za Zvezo organizacij za tehnično kulturo, tako da bo za nove projekte ostalo največ 300 tisoč din. Če bo sprejet proračun s 417 tisoč, seveda.

NAŠ GLAS
NAŠ GLAS

Ob 120. obletnici gasilskega društva

bo dokončana obnova gasilskega doma,

so napovedali na letošnjem zboru krškega gasilskega društva

Člani krškega gasilskega društva so na letošnjem občnem zboru (26. januarja 91) seveda pretežno razpravljali o dokončanju razširitve svojega doma. Slavnostno otvoritev so napovedali za letošnji 15. september in do takrat bodo obnovili tudi stoletni vadbni stolp, razvili bodo nov prapor, povabili predstavnike Gasilske zveze Slovenije, ostala društva iz republike na parado... Otvoritev obnovljenega doma so namreč napovedali ob 120. obletnici svojega delovanja. Izoblikovali so tudi nov znak z obrisom stolpa za prapor in uniforme ter za priznanja društva...

Člani krškega gasilskega društva bodo s prostovoljnimi delom (lani 6.394 ur!) svoj dom povečali z nekdanjih 100 na 275 kvadratnih metrov tlorisne površine. Nazivali so celo novo (mansardno) etažo, društvo bo pridobilo dve novi, veliki garaži, ločeni garderobi za moške in ženske desetine, orodjarno in pisarno za operativno v pritličju. V zgornji etaži bo velika dvorana z večnamenskim prostorom, ki se ga bo dalo spremeniti v oder, učilnico, klubski prostor... Poleg bo tudi sejna soba, društvena pisarna, čajna kuhinja, garderoba in sanitarije. S tem si bo društvo pridobilo pogoje za vsestransko dejavnost. Krško gasilsko društvo je na svoji poti doživljalo vzpone in padce, tako kot se to običajno dogaja, a sedaj je na poti k nemu svojih vzponov. Pričakujejo, da bodo s svojo aktivnostjo še povečali svojo vlogo v okolju.

Že pred dvajsetimi leti so namreč morali zapustiti svoj stari dom za komunalno ureditev in si zgraditi novega. Tedanja generacija je morala vložiti ogromno truda, da je premagala odpore v okolju in si izborila pravico do postavitve doma z dvema garažama, majhno pisarno in skromnimi sanitarijami. Po podatkih, ki smo jih dobili od predsednika društva, Slavka Šribarja, je garaža morala služiti tudi kot večnamenski prostor (dvorana, učilnica, orodjarna, garderoba...), število članov pa se je krepko povečalo in s tem potrebe po prostoru za hrambo opreme. Pomanjkanje ustreznih večnamenskih društvenih prostorov je spremljalo društvo ves čas. Posebno pa se je to pokazalo v zadnjih letih, ko ni bilo pravih pogojev za izobraževanje in drugo dejavnost, medtem ko je operativno delo itak ves čas potekalo na terenu. Z ustanovitvijo enote na Pijavškem, ki pokriva tri požarno zelo ogrožene vasi, pa se je število aktivnih članov še povečalo. Hkrati pa je z vsi silovitostjo udarila na dan potreba po razširitvi obstoječega doma. Ideja je bila takrat stara že deset let, s pripravami so pričeli takoj po proslavi 110. obletnice — le da pravih pogojev ni bilo. Šele lani so nastopile razmere, ko so se dela lahko lotili resno. Pred tem pa so skozi leta izvajali pripravljala zemeljska dela: odpeljati je bilo treba 600 kubikov zemlje in kamenja, zaminirali so 90 vrtin, da so lahko odstranili živo skalo in naredili prostor za gradnjo.

Temelje so zalili 25. julija 1990, 3. decembra pa je razširjeni objekt dobil streho. Vsa dela do tu, razen miniranja, so člani opravili sami. Društvo je tudi prevzelo rušenje treh zgradb, s čimer so si pridobili potreben gradbeni material, saj ni bilo treba kupiti niti ene zidne opeke. Uporabili pa so tudi gradbeni les in del lesa za ostrešje.

Poleg teh obsežnih del pa se društvo seveda ni ogibalo tudi svojim operativnim nalog. Na občnem zboru so v poročilu poudarili, da na požare res ni bilo treba iti, je pa na terenu bila potrebna pomoč njihove tehnike: dovažanje vode, čiščenje kapnic,

cistern in vodnjakov, prbijanje zamašene kanalizacije, pranje pločnikov... Predsednik GD Krško je še naprej ostal Slavko Šribar, novi podpredsednik je Janko Lubi, »lanska« pa sta še tajnik (Božidar Urek) in poveljnik (Avgust Mlakar).

Razen dokončanja gradnje so si člani društva zastavili za nalogo še strokovno usposabljanje v sodelovanju z občinskim sekretariatom za ljudsko obrambo. Februarja so ga delno tudi že opravili: v dveh sobotah so preizkusili reševanje iz ruševin. Kot »ruševina« se je dobro obnesel nedokončani dom upokojencev. Sicer pa jih pestijo enake težave kakor celo našo družbo: stara tehnična oprema, ki

je zaradi pomanjkanja denarja ne morejo izpopolniti. Najnovejši avto je star 15 let in včasih odpove pokorščino, imajo samo en dihalni aparat, tako da tudi napada ne morejo uresničiti sami, ker morata v nevarnosti dva gasilca vstric ščititi drug drugega... Društvo šteje skoraj 90 članov in med njimi jih je okrog polovica aktivnih.

Log pod Mangrtom

Planinski tabor za ustvarjalno življenje mladih

V povezavi z OŠ Tolmin smo organizirali že sedmi planinski tabor za ustvarjalno življenje mladih. Obeh taborov (od 24. februarja do 3. marca in od 3. do 9. marca) se je udeležilo 72 otrok in mladostnikov. Tabora smo vodili: mag. Zdenka Zalokar Divjak, dipl. psih., Žarko Trušnovec, dipl. psih., alpinist in gorski reševalec, Boštjan Bajc, študent FTK; na taboru za mlajše pa sta sodelovali še Nanika Škafar, vzgojiteljica, in Petra Pribošič, dijakinja vzgojiteljske šole. Medtem ko se v izobraževalnih institucijah veliko pogovarjajo, »kako in zlasti kdo bi delal z nadarjenimi učenci«, s kolegom iz Tolmina že peto leto delava z otroki in mladostniki od petega do osemnajstega leta starosti. Oblika dela je zimski in letni tabor, namen pa je vzpodbuditi otrokov telesni, psihični in duhovni razvoj. Otrok in kasneje mladostnik si tako pogloblja svoj odnos in razumevanje sveta, oblikuje odnos do vrednot, do ljudi in do sebe.

V ta namen imamo izdelan program, ki je zadosti pester, da se dotakne vseh nivojev otrok in upošteva različnost posameznika. Od njega pa tudi zahteva, da se sooči s svojimi sposobnostmi, s preteklim znanjem in ugotavlja možnosti za ustvarjalno življenje v prihodnosti.

Program za otroke je prilagojen njihovemu dojetanju sveta, njegovim skrivnostim in lepotam, zato je velik poudarek na doživljanju narave, na krepitvi volje (tek, dihalne vaje, pohodi), na samostojnosti, prijateljstvu itd.

Mladostnike pa soočamo s slabimi in dobrimi možnostmi v življenju. Med dobre spadajo znanje, kultura, doživljanje narave, telesne sprostitev, med slabe pa vse vrste omam od pitja, kajenja do razbijajoče glasbe. Sicer pa je naše delo najbolje razvidno iz programa, ki ga seveda vedno znova dopolnjujemo.

Program je za mlajše trajal vsak dan od 7. do 20. ure, za starejše pa od 7. do 22. ure.

Redne vsakodnevne dejavnosti so bile: jutranji tek, telovadba, dihalne vaje, meditacija, planinski pohod (s starejšimi smo opravili 6, z mlajšimi pa 3 pohode), smučanje, pisanje in risanje utrinkov, predavanje z diapozitivi (nastop gosta), glasbeni večer, branje pravljic (za mlajše).

Poleg rednih nalog so bili v programu še tečaji in druge dejavnosti: smučarski tečaj, tečaj joge, zimska planinska šola, logoterapevtska delavnica, šola vztrajnostnega teka, tekmovanje v krosu, igre na snegu, priprava proge za Damjanov memorial.

Prireditve in predavanj je bilo za vse dni: lutkovna igra (Nanika Škafar), predavanje z diapozitivi »Narava« (Tine Rovšček), predavanje z diapozitivi »Naše gore« (Tomaž Rovšlek), umetniška fotografija (akad. slikar Peter Božič), predavanje »Vzgojno delo s prizadetimi po kapi« (Mojca Bonča), predavanje »Izročilo argentinskih skavtov, vzgoja pri patagonskih Indijancih« (Alberto Gregorič), koncert pesmi Latinske Amerike (Alberto Gregorič), zaključna prireditve za mlajše (Nanika in Petra).

Za prijetno in dobro počutje bi se radi zahvalili OŠ Leskovec za vlečnico, Agrokombinatu za živila in gospodu Veglju za prevoz.

Mag. Zdenka Zalokar-Divjak

Foto: Luka Zalokar-Divjak

KK Podbočje uspešen na poti v prvo ligo

Podboški košarkarji so v petih tekmah kvalifikacij za vstop v I. slovensko ligo petkrat slavili. Premagali so ekipe idrijske Iskre (dvakrat), Kokre—Lipja iz Kranja, Šentjurja in Polzele. Sedaj ko je mimo že več kot polovica kvalifikacijskih tekem, imajo Podbočani že zagotovljen vstop v I. ligo.

Tekma med Podbočjem in KK Kokra—Lipje, ki je bila 24. februarja, se je končala z rezultatom 71:68 (37:39). Strelci za ekipo Podbočja: Krošelj

35, Rozman 13, Krivokapič 7, Krajcar 6, Jurečič 4, Vego 4, Strgar 2. Medtem ko so bili košarkarji Kokre celo tekmo enakovredni nasprotnik, pa so v Šentjurju (2. marca) Podbočani vodili večji del prvega in cel drugi polčas ter prepričljivo premagali KK Šentjur z rezultatom 97:58 (39:39). Krošelj je bil tudi tokrat najboljši strelca na tekmi z 32 točkami, ostali pa so dosegli: Krajcar 24 točk, Vego 18, Rozman 13, Krivokapič 6, Jurečič 4. V tekmah 4. kola (9. marca) je bila premagana ekipa Polzele z rezultatom 93:74 (44:40). Podbočje je vodilo od prve do zadnje minute, za prepričljivo zmago pa so koš napolnili: Krajcar 34, Krošelj 28, Vego 14, Krivokapič 7, Rozman 4, Jurečič 4, Strgar 2.

Tekma 5. kola je bila 16. marca v Idriji, izid je bil tesen — 73:74 za Podbočje, zmaga pa je vendarle bila. Rozman je k njej prispeval 28 točk, Krajcar 24, Krivokapič 7, Strgar 6, Vego 5 in Krošelj 4.

Podboška košarkarska ekipa

Skupščina Nogometnega kluba Celulozar

Ljubitelji nogometa iz Krškega smo se tudi letos zbrali na skupščini svojega kluba (7. marca), žal so se našemu vabilu odzvali le redki posamezniki, predstavniki občine in telesnokulturne organizacije pa ni bilo. Prišli pa so predstavniki Medobčinske nogometne zveze iz Celja, v kateri klub tudi tekmuje.

Po pozdravnem nagovoru je predsednik kluba, gospod Ivan Ogorevc, poročal o delu kluba v lanskem letu. Nanizal je težave, s katerimi smo se v lanskem letu srečevali, pa tudi z uspehi se je pohvalil. Med težavami je seveda najhujše pomanjkanje denarja, primanjkuje tudi trenerjev, igrišče je bilo poplavljenno, klub nima lastnih prostorov, pač pa nimate, ki jih je sam uredil... Kljub obljubam nekaterih podjetij (Videm) klub doslej še ni dobil niti dinarja. V klubu bo treba preiti na dolgoročno planiranje dela in izboljšati pogoje: obnoviti igrišče, usposobiti po možno igrišče in pridobiti lastne prostore.

Tajnik kluba je podal poročilo o materialnem stanju opreme in rezultatih ankete, ki smo jo izvedli pred skupščino. V anketi so bila vprašanja za starše naših pionirjev in ostale simpatizerje nogometa. Iz rezultatov je razvidno, da večina podpira naše delo v klubu, da so nekateri pripravljeni pomagati z določenimi zneski, malo pa je takih, ki bi v klubu sprejeli kakšno funkcijo.

Blagajnik je v svojem poročilu predstavil težko finančno stanje kluba, ki se nahaja v dolgovi. Za delovanje bi rabili veliko več sredstev, kot smo jih dobili od ZTKO in nekaterih obrtnikov. Vsi upamo na boljše čase, kljub težki situaciji v naši družbi.

Trenerji naših selekcij so predstavili rezultate jenskega dela tekmovalci. Imamo štiri selekcije, ki tekmujejo v Medobčinski nogometni ligi Celje. Člani so v sredini lestvice, na petem mestu, mladinci so tudi peti, starejši pionirji so na zavidljivem drugem mestu, mlajši pionirji pa so odlični, prvi. Po teh poročilih smo

najboljšim posameznikom podelili priznanja. Prejeli so jih: **Slaviša Dvorančič** (ml. pionir), njegov trener **Nuhija Bublica** in **Adrijan Radanjč** (st. pionir) ter njegov trener **Zvonko Faletar**. Priznanje je dobil tudi mladinec **Tomaž Omerzo**.

V nadaljevanju skupščine nas je pozdravil tudi predstavnik MNZ Celje, gospod Markovič, in nam zaželel še veliko športnih in drugih uspehov v našem nadaljnjem delu. Po vsem tem se je razvila zelo konstruktivna in odprta razprava z veliko pametnih predlogov za nadaljnje delo. Bilo je tudi nekaj kritik,

Na skupščini NK Celulozar, od leve: Ivan Ogorevc, Martin Lekše, Milan Moravac, Ivan Ašič, Slavko Križnik, Rozalija Černoga. Sprejda na levi je kadet Sašo Rabič.

ki jih bomo seveda upoštevali. Razprava se je predvsem sukala okoli denarja, ki ga klub potrebuje za svoje nadaljnje delo.

Na koncu skupščine je predsednik Ogorevc omenil naloge, ki nas čakajo v prihodnje: izboljšanje finančnega stanja, rekonstrukcija poplavljenega igrišča, strokovno usposabljanje trenerjev, okrepitev vodstva kluba, sprememba pravilnika in statuta kluba ter pridobitev lastniške pravice nad igriščem in prostori. Na koncu se je vsem zahvalil in vsem zaželel prijetno počutje v našem klubu.

Martin Lekše

Tako nadarjenih plavalk Celulozar še ni imel

Natalija Repec je po 24 letih osvojila naslov absolutnega državnega prvaka za male bazene za krški plavalni klub. To je četrti državni prvak absolutne kategorije. Pred Repčevo so naslov absolutnega prvaka osvojili naslednji plavalci krškega Celulozarja: Vesna Breskvar na 400 m mešano (leta 1963), Franc Čargo na 1500 m kravl (1967) in Anton Bizjak na 200 m kravl (1967).

Natalija Repec in Sergeja Gradišek sta še mladinki in kandidatki za evropsko mladinsko prvenstvo, ki bo letos avgusta v Antwerpnu v Belgiji. Na absolutnem prvenstvu SFRJ, ki je bilo 22. in 23. februarja letos v Ljubljani, je sodelovalo 177 plavalcev iz 25 jugoslovanskih klubov. Natalija Repec je osvojila zlato medaljo za zmago v disciplini 200 m kravl (2:06,26), Sergeja Gradišek pa

Tako je rezultate lažje spremljati. Od leve: Anton Bizjak, Natalija Repec, Sergeja Gradišek in trener mlajših selekcij Andrej Škafar.

bronasto medaljo za tretje mesto v isti disciplini (2:09,08). Poleg teh sta obe dosegli še po dva zelo dobra rezultata: Repčeva 4. mesto na 400 m kravl (4:32,14) in 5. mesto na 100 m kravl (1:00,05), Gradiškova pa 6. mesto na 400 m kravl (4:33,16) in 7. mesto na 100 m kravl (1:00,57).

Tako nadarjenih plavalcev PK Celulozar še ni imel. Vendar bi rad opozoril, da se bosta občina in mesto Krško morala odločiti, ali bosta pomagala finančno pri izpeljavi nadaljnega razvoja mladih in perspektivnih plavalcev, saj sta že preslegli trenutne materialne možnosti PK Celulozar. **A. Bizjak**

Letošnji cilj: evropsko mladinsko prvenstvo

V Celulozarju so v letošnji sezoni zabeležili zavidljiv napredek. Lani so na članskem državnem prvenstvu dosegli »le« 6. in 8. mesto, letos pa 1. in 3. mesto in še štiri finalne uvrstitve. Sergeji Gradišek je v tej sezoni kot prvi plavalci v Krškem uspelo preplavati 100 m kravl v manj kot minuti. Tudi skok v dosežkih na mladinskem državnem prvenstvu je očiten.

Trener mladinske selekcije (kamor po starosti še vedno sodita tudi Repčeva in Gradiškova) Anton Bizjak pravi, da to ni nobeno naključje, ampak plod strokovnega in načrtnega dela. V celoti so uresničili načrt vadbe, to pa pomeni, da so najboljši plavalci redno obiskovali vseh 9—10 treningov v tednu (lani 6—8) in na njih vsak dan preplavali po 10—11 km.

Najboljši Celulozarjevi plavalci, Natalija Repec in Sergeja Gradišek, imata status zveznega razreda, letos sta izpolnili tudi normo za evropsko mladinsko prvenstvo. Potencialnih naslednic in naslednikov teh dveh plavalcev je v klubu veliko. Najprej sta tu plavalci perspektivnega razreda, Anja Repec in Anuška Cerovšek, v vzponu so Maja Kraševc, Damjan Herakovič in Gregor Povhe, za njimi pa je še okoli 40 mladih, ki plavajo šele tretje leto.

Za glavni cilj te sezone so si v Celulozarju postavili evropsko mladinsko prvenstvo. Priprave zanj tečejo po programu, a ne brez težav. Od maja naprej pričakujejo negotovosti v zvezi z bazenom, ki je vezan na proizvodnjo v Vidmu, glavni problem pa je seveda denar. Za celotni načrt v zvezi z evropskim prvenstvom potrebujejo 100-150 tisoč din in večino tega denarja bodo morali v klubu šele najti.

S podobnimi težavami je povezano tudi udeleževanje mednarodnih mitingov, zato vsakič sproti iščejo sponzorje. Poleg tega športna zveza dolguje klubu že precej denarja za obe plavalci zveznega razreda, ki bi morali iz tega naslova dobivati štipendijo, pa tega denarja enostavno ni. Ni ga tudi za telovadnico in opremo za suho vadbo, ki bi bila še kako potrebna, a v klubu so se nekako sprijaznili s tem, da si tega ne morejo privoščiti.

Natalija Repec, petnajstletno dekle z zlato medaljo. Sedem let ji je bilo, ko jo je začelo zamikati, da bi tudi ona hodila plavat, tako kot njena sosedka Urška Slapšak. Doma niso imeli nič proti, in tako Natalija že osem let živi v trikotniku dom—bazen—tekmovanja. Sama pravi, da mimo tega ne potrebuje ničesar. »Na treningu lepo mine dan. Če tega ne bi bilo, sploh ne vem, kaj bi počela. Dobro je hoditi na tekmovanja, ker si s prijatelji in vedno spoznaš še nove.« Njen športni cilj za letošnje leto je čim boljša uvrstitev na evropskem mladinskem prvenstvu. Pa življenjski? Zdaj je osmošolka, jeseni pojde v brežiško gimnazijo in potem študirat. Kaj — za to se bo še čas odločiti.

Sergeja Gadišek ima bronasto medaljo z državnega prvenstva za članice in še poseben rekord: je namreč prva ženska v Krškem, ki zmore 100 metrov preplavati hitreje kot v minuti. Njena starejša sestra je »kriva«, da je Sergejo zaneslo med plavalce. In postala je predobra, da bi že odšla. Tu in tam pride v stisko, ko je treba uskladiti trening in šolske obveznosti, zato si najbolj želi, da bi bilo v šoli več razumevanja za njeno delo v športu. Vsi njeni cilji pa so močno podobni tistim, ki jih ima Natalija Repec, s katero sta nerazdružljivi tako na treningih kot tudi v vsakdanjem življenju.

Kolajne tudi na državnem prvenstvu za mladince in kadete

Plavalni klub Celulozar se je s štiričlanskim zastopstvom udeležil mladinskega državnega prvenstva, ki je bilo od 8. do 10. marca v Hercegnovem. V konkurenci 154 tekmovalcev iz 37 jugoslovanskih klubov so se krške plavalke znova izkazale. **Natalija Repec** je osvojila naslov državne prvakinja v disciplinah 400 in 200 m kravl (čas: 4:25,68 oziroma 2:07,44) in še tretje mesto na 100 m kravl. **Sergeja Gradišek** je bila dvakrat druga, na 100 in 200 m kravl, in tretja na 50 m kravl. Celulozarjeva štafeta v postavi **N. Repec, S. Gradišek, Anuška Cerovšek, Anja Repec** je zasedla tretje mesto na 4 x 200 m kravl, prav tako tudi na 4 x 100 m kravl, kjer je dosegla nov slovenski mladinski rekord s časom 4:08,36. A. Cerovšek in A. Repec sta v posamičnih nastopih dosegli tudi več uvrstitev okoli 10. mesta.

Državno prvenstvo za kadete je bilo od 15. do 17. marca v Ljubljani. Nastopilo je 178 mladih plavalcev iz 35 jugoslovanskih klubov. Za krški Celulozar sta tekmovali le

dve predstavnici, vendar z lepim uspehom. **Anja Repec** je zasedla 1. mesto v disciplini 400 m kravl (4:40,50), ter dve 2. mesti, na 200 m kravl (2:14,19) in 800 m kravl (9:38,56). **Maja Kraševc** je bila trikrat med desetimi najboljšimi: peta na 400 m kravl (4:53,02), šesta na 800 m kravl (9:59,38) in deseta na 200 m kravl (2:18,87).

Vsi ti rezultati obetajo krškemu plavanju lepo prihodnost.

Gibanje za ohranitev zdravja

Med temeljnimi funkcijami programirane zdravstveno-preventivne rekreacije je ohranjanje in izboljšanje zdravstvenega stanja otrok in odraslih. Za ohranitev in izboljšanje zdravja pa so enako potrebni naslednji pogoji: telesna aktivnost, razumna prehrana, povečana odpornost organizma ter pravilni počitek.

Zdravstvena rekreacija ima velik pomen pri zdravljenju nekaterih kroničnih bolezni: obolenj srca in ožilja, dihal, gibal, presnove, duševnih motenj itd.). Žalostna resnica je, da se tega zaveda le malo ljudi. Nastanku kroničnih bolezni v veliki meri botruje nezdrav način življenja. Zdravstvena rekreacija je v prvi vrsti usmerjena

na zdrav način življenja, v katerem ima gibalna dejavnost odločilno vlogo. Poleg tega pa je to — po mnenju mnogih uglednih strokovnjakov — najučinkovitejša in hkrati najcenejša oblika preventivne in naravnega zdravljenja z gibanjem. Ker tako obliko dodatnega zdravljenja sprejema tudi urad-

na medicina, je sodelovanje in nadzor pri izvajanju zdravstvene rekreacije pri nas sprejel Zdravstveni dom Krško.

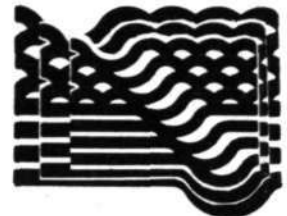
Tako lahko vsi, ki želite sprejeti programirano zdravstveno-preventivno rekreacijo kot svoj novi, zdravju koristni način življenja, dobite strokovno medicinsko

pomoč in napotke v zdravstvenem domu v Krškem, vsako sredo dopoldne pri dr. Gabrijeli Pleško—Gorenc, spec. medicine dela, prometa in športa (tel. 21—204, 21—090).

Vodja rekreacijskih programov:
Stane Iskra

Opozorilo občanom:

Storitve upravnih služb v vseh krajevnih skupnostih za stranke in za potrebe krajevne samouprave

občina krško

Z novo organiziranostjo občinskih upravnih organov so tudi prebivalci naselij izven mestnih središč dobili možnost, da v centrih svojih krajevnih skupnosti poiščejo storitve, ki so jih doslej lahko (nekateri) dobili samo v Krškem v občinski upravni stavbi. Na podlagi dogovora z vodstvi posameznih krajevnih skupnosti je občinski upravni organ sestavil naslednji tedenski raspored poslovanja posameznih krajevnih uradov, ki velja od 1. marca 1991:

1. Krajevni urad Senovo, telefon (0608) 79-304 — ob ponedeljkih, sredo, četrtek in petek;

— ob torkih v občinski upravni zgradbi v Krškem, telefon (0608) 22-771.

Referent: Suzana Pavlič.

2. Krajevni urad Brestanica, telefon (0608) 79-104 — ob ponedeljkih, sredo in petek;

— ob torkih v krajevni skupnosti Zdole (v Domu Bena Zupančiča, telefon 77-393);

— ob četrtek v občinski upravi stavbi v Krškem (telefon: (0608) 22-771).

Referent: Jožica Kolenc.

3. Krajevni urad Raka, telefon (0608) 75-504 — ob ponedeljkih, sredo, četrtek in petek;

— ob četrtek v krajevni skupnosti Senuše, v stari šoli, telefon (0608) 33-027.

Referent: Milka Skinder.

4. Krajevni urad Leskovec, telefon (0608) 21-480 — ob ponedeljkih, sredo, četrtek in petek;

— ob torkih v krajevni skupnosti Krško polje (še ne deluje).

Referent: Verica Rep.

5. Krajevni urad Kostanjevica na Krki, telefon (0608) 60-007 — ob ponedeljkih, sredo, četrtek in petek;

— ob torkih v krajevni skupnosti Veliki Podlog (nad prodajalno).

Referent: Majda Gramc.

6. Krajevni urad Podbočje, telefon (0608) 60-231 — ob ponedeljkih, sredo in četrtek;

— ob torkih v krajevni skupnosti Dolenja vas (nad prodajalno M-Agrokombinata, telefon (0608) 77-102);

— ob petkih v občinski upravni stavbi v Krškem, telefon (0608) 22-771.

Referent: Amalija Masenc.

7. Krajevni urad Veliki Trn, telefon (0608) 22-171 — ob ponedeljkih, sredo in petek;

— ob torkih in četrtek v občinski upravni stavbi Krško, telefon (0608) 22-771.

Referent: Vida Lakner.

Krajevne skupnosti, za katere je v opombi napisano, da upravni organ pri njih še ne deluje, niso pripravile uporabnih delovnih prostorov. Od vodstva posamezne skupnosti je tudi odvisno, kdaj bodo prostori dovolj usposobljeni, da bodo uporabni za delo upravnih referentov s strankami. Referenti, katerih imena so navedena pri posameznih krajevnih uradih in krajevnih skupnostih, so si poslovanje dolžni organizirati tako, da lahko tudi izven sedežev krajevnih uradov svojim strankam nudijo enake storitve kot v svojih pisarnah: sprejemanje in reševanje vlog državljanov, opravljanje določenih nalog za potrebe državnih organov...

Naloge, ki so jih referenti dolžni opravljati za potrebe krajevnih skupnosti

Referenti so dolžni nameniti do 30 % svojega delovnega časa za potrebe krajevne skupnosti, v kateri sicer opravljajo dela upravnega organa. Nase bodo prevzeli naslednje naloge:

— administrativna opravila za svet krajevne skupnosti (sprejem in knjiženje pošte, priprava dopisov, spisov, pisanje zapisnikov, vročanje pošte).

— izvajanje administrativnih nalog s področja obrambnih priprav za organe krajevnih skupnosti — svet KS, štab civilne in narodne zaščite, komisije. V ta dela sodi ažuriranje podatkov v posameznih delih načrtov po nalogu vodstva KS — sveta, štaba, vodstva narodne zaščite ali sekretariata za ljudsko obrambo;

— v posameznih krajevnih skupnostih izvajanje blagajniških nalog. Način in pristojnosti bo določil svet krajevne skupnosti. Tisti referenti, ki bodo dobili to zadolžitev, so dolžni o tem obvestiti sekretariat za notranje zadeve in občo upravo.

Obvestilo o tem so prejeli vsi sveti krajevnih skupnosti, referenti v krajevnih uradih, upravni organi občine in občinski izvršni svet.

Blagajniška vplačila pri občinski sprejemni pisarni

Od 1. marca 1991 dalje lahko stranke vse svoje denarne zadeve, ki so v zvezi z upravnim postopkom ali davčnimi obveznostmi, uredijo v sprejemni pisarni (v pritličju) krške občinske stavbe. Tam je sedaj odprta blagajna, ki posluje vsak delovnik med 7.30 in 14. uro, ob sredo pa med 7.30 in 16. uro. V marcu se delavci na blagajni še uvajajo v delo, zato prosijo stranke, naj pokažejo nekoliko razumevanja za morebitne težave. Zaradi vsega tega tudi še ne sprejemajo brezgotovinskih plačil (čekov). Na občinskem sekretariatu za javne finance pa zagotavljajo, da bodo z aprilom 1991 pričeli sprejemati tudi bančne čke občanov.

Stališče Predsedstva Stranke demokratske preнове o Ustavi Republike Slovenije

Sprejem nove slovenske ustave je nujen za pospešeno osamosvajanje Republike Slovenije. Pripravljanje predloga mora zato postati prioritarna naloga Skupščine, poslancev in političnih strank. Ustavna komisija Skupščine mora intenzivirati delo in ustvarjati podlage za politično usklajevanje in strokovno delo pri pripravi predloga ustave.

Soglašamo, da naj ustava opredeljuje predvsem temeljne pravice in svobode človeka in državljana ter državno ureditev. Toda to hkrati pomeni, da mora ustava zagotavljati, da bo Republika Slovenija:

- država, v kateri bodo spoštovane človekove pravice, pravice narodnostnih in vseh drugih manjšin, polna enakopravnost žensk in avtonomija civilno družbenih gibanj, v kateri ena ideološka resnica ne bo nadomeščena z drugo;

- država, v kateri bodo spoštovani ne le dosežki ustavnih rešitev zapadnih parlamentarnih demokracij, temveč tudi pozitivne pridobitve dosedanjega razvoja, posebej, kar zadeva varovanje socialnih pravic, soupravljanje delavcev in uporabnikov javnih služb, lokalne samouprave v krajevnih skupnostih in občinah, vpliv občanov na lasten razvoj in na sprejemanje skupnih odločitev v republiki;

- država, v kateri bo parlament pod stalnim nadzorom demokratične javnosti, izvršna in upravna oblast pod nadzorom parlamenta, sodstvo neodvisno in samostojno od vpliva vladajočih političnih strank, država pa strogo omejena v možnih neposrednih posegih v človekove in državljanske pravice in svobode.

Da bi to zagotovili, je potrebno skrbno proučiti zahteve in pripombe iz javne razprave ter v osnutke vključiti določbe, ki na zgoščen, vendar na nedvoumen način garantirajo tako vsebino ustavne ureditve nove slovenske države.

Za Stranko demokratske preнове so pri dograjevanju osnutka ustave najpomembnejše naslednje temeljne opredelitve:

- da ustavno izhodišče ni nejasna in dvoumna opredelitev »svetosti življenja« in da preambula poudari zgodovinski pomen NOB na razvoj slovenske državnosti;

- opredelitev Slovenije kot države vseh njenih svobodnih in enakopravnih državljanov; pravne države, ki temelji na parlamentarnem sistemu, delitvi oblasti in decentraliziranem odločanju, v kateri so strogo določene omejitve za posege države, sicer pa velja polna svoboda politične, ekonomske in vsake druge iniciative državljanov; in socialne države, ki temelji na delu, soupravljanju, svobodi sindikalnega organiziranja in delovanja ter socialni varnosti;

- utrjevanje in nadaljnja širitev pravic italijanske in madžarske narodnosti ter pripadnikov drugih narodov, ki žive v Sloveniji, pa tudi zakonska ureditev položaja etničnih skupnosti;

- ustavnopravno varovanje temeljnih socialnoekonomskih pravic vsaj na ravni evropske ekonomske listine;

- pravica do zdravega okolja kot ena temeljnih človekovih pravic. Za zagotovitev tega načela naj ustava jasno opredeli:

- pravico vsakega posameznika, da živi v zdravem okolju in dolžnost države, da zagotavlja uresničevanje te pravice,

- posebno zakonsko zaščito zemljišč, gozdov, morja, zraka, površin in podtalnih voda, kraškega podzemlja ter obal morja rek in jezer,

- posebno zakonsko zaščito plodne zemlje,

- možnost za prepoved uporabe posameznih načinov proizvodnje energije, tehnologij ali snovi, ki lahko ogrozijo naravno okolje,

- zaščito naravne in kulturne dediščine ter dolžnost države, da skrbi za njeno ohranjanje;

- pravica žensk do splava,

- skrajno restriktivna ustavnopravna opredelitev možnosti za omejevanje človekovih pravic, zlasti iz razlogov javnega reda in morale. Tudi iz razlogov izjemne in splošne nevarnosti za obstoj države ni mogoče sprejemati ukrepov, ki bi imeli za posledico omejevanje političnih pravic državljanov ali njihovo neenakopravnost zaradi političnega prepričanja;

- ustavno določena pravica do soupravljanja pa tudi soodločanja davko-plačevalcev pri poslovanju javnih služb;

- ustavnopravna določitev temeljnih okvirov uveljavljanja lokalne samouprave, v sedanjih krajevnih skupnostih, in občinah;

- pravica regionalnih skupnosti, da pomembno vplivajo na urejanje vprašanj, od katerih je odvisen razvoj pogojev dela in življenja v njihovih okvirih;

- uveljavitev parlamentarnega sistema, v katerem mora biti z volilnim sistemom, strukturo parlamenta in načinom odločanja zagotovljeno, da imajo predstavniki lokalnih in regionalnih skupnosti organiziran vpliv na sprejemanje odločitev v državi. Podpiramo manj številni parlament. Podpiramo rešitve, ki poudarjajo vlogo državnega zbora in ne rešitve, ki hočejo predsednika republike spremeniti v nosilca izvršne oblasti, ki postavljajo vlado, ki je odgovorna njemu, ne pa parlamentu. Relativno stabilno vlado naj zagotavljajo strankarske koalicije, ne pa manjšinska podpora poslancev;

- volilni sistem, ki bo omogočal, da so glede na podporo volilcev v parlamentu proporcionalno zastopane vse politične stranke;

- temelje volilnega sistema mora urediti že ustava;

- postopna demilitarizacija Slovenije, za kar mora podlago postaviti že ustava; slovenski obrambni in zaščitni ne pa vojaški sistem mora služiti le obrambi nedotakljivosti meja in celovitosti ozemlja, ne more pa služiti za agresijo na drugo državo niti ne smejo biti obrambne sile uporabljene za obrambo ustavne ureditve. Ugovor vesti, tudi zaradi mnenjskih in političnih opredelitev, mora biti opredeljen kot temeljna človekova pravica;

- ustavne ali zakonske rešitve, ki določajo temeljne pravice državljanov in ki predstavljajo temelje demokratskega političnega sistema, se lahko sprejemajo le z 2/3 večino vseh poslancev;

- nova ustava se sprejme z referendumom. Pred njenim sprejemom se z ustavnim zakonom predvidi rok za izvedbo volitev v nov parlament samostojne in neodvisne države Slovenije.

Skrajni rok za sprejem ustave je s plebiscitom dogovorjen 6 mesečni rok, še sprejemljiv rok za izvedbo novih volitev pa je 3 mesece po razglasitvi ustave Republike Slovenije. Volitve v organe lokalne samouprave in za predsednika Republike so časovno ločene od parlamentarnih volitev.

Zavzeli se bomo, da se tudi z ustavnim besedilom poudari enakopravnost med spoloma.

Stranka demokratske preнове predlaga in izraža pripravljenost za vse oblike medstrankarskega sodelovanja pri iskanju skupnih rešitev za vsebino predloga Ustave Republike Slovenije. Predsedniku ustavne komisije dr. Francetu Bučarju predlagamo, da spodbudi in organizira usklajevanje predstavnikov parlamentarnih strank in skupin o temeljnih vprašanih in dilemah vsebine predloga nove slovenske ustave. Vsebinska predloga lahko postanejo le rešitve, o katerih bo predvidoma doseženo vsaj dvotretjinsko soglasje poslancev. Predlagamo in soglašamo, da se o vprašanih, o katerih ne bo dosežen konsenz večine ali vseh strank in poslanskih skupin razpiše predhodni referendum.

28. januarja 1991

predsednik SDP
dr. Ciril Ribičič

V nekdanji stavbi stanovanjske skupnosti so sedaj prostori občinskega sodnika za prekrške (v pritličju) in političnih strank — v nadstropju!

Popis prebivalstva '91

Vsi smo dolžni sodelovati

Od 1. do 15. aprila letos bo v Sloveniji (Jugoslaviji) popis prebivalstva. Popisovalci bodo poleg podatkov o prebivalstvu zbirali še podatke o gospodinjstvih, zasebnih kmečkih gospodarstvih in stanovanjih. Tako imenovani kritični trenutek popisa je 31. marec ob 24. uri, kar pomeni, da bodo popisani vsi tisti državljani, ki so bili do tega trenutka še živi, ne pa tudi tisti, ki so se rodili po navedeni uri.

Namen popisa

Vsi podatki, zbrani s popisom, bodo služili samo za statistične namene razen tistih, ki bodo uporabljeni za izdelavo registra stavb in stanovanj ter registra kmečkih gospodarstev. Podatki bodo tudi osnova za dolgoročne prognoze števila prebivalstva.

Tajnost podatkov

Popis prebivalstva predpisuje zakon, ki tudi določa, kdo in kako sme uporabljati zbrane podatke, kdo jih sme objavljati in katere. Vsi podatki, ki se nanašajo na določenega ali določljivega posameznika, se morajo varovati kot uradna tajnost. Ta obveznost velja za vse izvajalce popisa, in to tudi takrat, ko jim preneha delovno razmerje.

Izvedba popisa v občini

V občinah vodijo popis občinske popisne komisije. Popisna komisija občine Krško ima pet članov: njen predsednik je Franc Jenič, ostali člani pa Željko Gašparinčič, Drago Bučar, Ivica Puntar in Majda Arnšek.

Občina Krško je razdeljena na 349 popisnih okolišev in v njih bo zbiralo popisne podatke 120 popisovalcev. Vsak popisovalec mo-

ra za svoje delo imeti pooblastilo, ki mu ga izda občinska popisna komisija.

Pravice in obveznosti udeležencev popisa

Vsi udeleženci popisa imajo pravice in obveznosti, ki jim jih predpisuje zakon. Podatke smejo popisovalci jemati le od polnoletnih oseb. Občani lahko odklonijo odgovor na vprašanja o narodnostni pripadnosti, o jeziku, ki ga govorijo v okolju, in jeziku, ki ga govorijo doma. Popisovalec jih je dolžan na to pravico opozoriti. Vse ostale podatke za popis je občan dolžan povedati, sicer je lahko kaznovan z denarno kaznijo od 2.000 do 10.000 din ali z zaporom do 60 dni. Enaka kazen čaka tudi popisovalca, ki zahteva od občana, da se izreče o nacionalni pripadnosti.

Stroški popisa

Popis prebivalstva v Sloveniji vodi Zavod Republike Slovenije za statistiko. V pripravi na popis in njegovi izvedbi sodeluje poleg delavcev zavoda še veliko drugih oseb: inštruktorji, popisovalci, člani popisnih komisij, kontrolorji in drugi. Podatki se bodo vpisovali na štiri vrste obrazcev; samo za našo občino bo potrebno okoli 54 tisoč teh lističev. Z vsem materialom, davščinami, popisovanjem, poukom za izvajalce in potnimi stroški bo popis v naši občini stal 965 tisoč din in bo plačan iz republiškega proračuna. Stroški popisa v celi Republiki Sloveniji so ocenjeni na 1 milijardo 600 milijono din.

Delovna področja občinskih upravnih organov in prostori, kjer jih lahko v zgradbi najdete:

